AZTAG
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 425, Վեցամսեայ 225 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 6. Վեցամսեայ 4 տոլար
Տնօրէն-Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ

ԱԶԴԱԿ

ԵՐԿՕՐԵԱՅ ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1 1931 | ԶԵՌՔԷ ՀԱՏԸ 3.50 Ս. Դ.

Դ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ | Չհրատարակուած ձեռագիրները ետ չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 109 (401)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԵՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ

Նոր տարի է։

Ամենուրեք կը կատարուին տօնակատարութիւններ և կը լսուին ուրախութեան ու խրախճանքի երգեր։ Նոր տարուայ լուսաշող արշալոյսը կ'ողջունեն համայն ազգերն ու տէրութիւնները, յղփացած երջանկութեան մէջ և կը դիմաւորեն զայն գինեզմայլ։ Միայն մենք ենք որ թշուառութեան մէջէն քայլ մըն ալ կը յառաջանանք ժամանակի անսահմանութեան մէջ, մեր ետեւը ձգելով տխուր և անշուք տարի մըն ալ։

Անցեալը, ոչ մէկ յուսատու նշոյլ պարգեւեց մեր տառապած ժողովուրդին. հայ կեանքը եղաւ տժգոյն ու տրտում և անողոք ճակատագիրը՝ սեւ հոգեր ու դառնութիւններ ամբողջ անցած տարուայ տեւողութեան ընթացքին եղան մեր անբաժան ընկերները։ Մայր Հայրենիքը, նախորդ տարիներու նման, բռնութեան ու տառապանքի արցունքով պղծեց իր օրերը և տարի մը ամբողջ օր ու արեւ չի տեսաւ։

Մեր ազգային Ուխտն ու Երազը մնացին անկատար և հայրենասիրութեան կայծերն ու անկախութեան տենչերը մոխիրներու տակ թաղուած։

Հինցած տարին անցաւ պատմութեան գիրկը իր հետ նոր սուգի աղաղակներ տանելով և արիւնոտ էջ մը եւս արձանագրելով մեր պատմութեան մէջ։

Տրտում ու տարտամ հայեացքով կը նայինք մեր անցած ճամբային... արիւնոտած և բռնադատուած հայրենիք մը և շղթայակապ ու թափառական ժողովուրդ մը. սուրն ու մտրակը և դնդակն ու կացինը հարազատներու ձեռքով հարազատներուն դէմ և սով ու մահ գաղութէ գաղութ. պառակտուած ու անհամերաշխ ներքնապէս, ամբողջ գաղութահայութիւնը արհամարհուած և հալածուած որպէս անբաղձալի հիւրընկալէն ու մեծերէն։ Հեռու բնագաղթէ և գուլումէ, սակայն դարձեալ մեր գաղութը մնաց աստանդական ու յուսալքուած։ Շնորհիւ հովանաւոր տէրութեան և տեղական իշխանութեան բարեացակամ և բարեկամական վերաբերմունքին թէպէտ ապահով ու խաղաղ շրջան մը եղաւ մեզ համար անցնող տարին, սակայն անմխիթար եղաւ մեր ապագան և անփոփոխ մեր ճակատագիրը։ Հայ Դատը արհամարհուեցաւ բոլորէն և մնաց անպաշտպան։

Եւ ահա մենք, սերունդները Նաւասարդեան օրերու Հայոց Աշխարհին, փոխան տաղի ու պարի, արցունքոտ աչքերով կը դիմաւորենք նոր տարին և անէծք, լոկ անէծք կը կարդանք մեր չաստուածներուն, որոնք լքուած բռնութեան և տառապանքի մէջ թողեցին մեր ժողովուրդը տարի մը ամբողջ։ Յոյսը մեր աչքերուն մէջ և հաւատքը մեր սրտերէն սակայն չեն պակսիր և կարօտավառ կ'ընդունինք Նոր Տարին։

Կոփուած տառապանքին մէջ, մեր ժողովուրդը չի վհատիր և լոյսի ու յոյսի կայծը իր հոգիին մէջ երբեք չի մարիր։ Կը հաւատանք որ «ձախորդ օրերը ձմրան նման կուգան ու կերթան, վնասելու չէ վերջ կունենան։» Ուժեղ կամքով կը դիմաւորենք Ապագան և վճռականօրէն կ'ուխտենք հաւատարիմ մնալ մեր Ուխտին։

Այո, այսօր, թէպէտ տխրադէմ ու արիւնոտած, բայց կ'ապրի մեր հոգիներուն մէջ դեռ Նաւասարդեան առաւօտները մեր պապերուն և կը հաւատանք սրտապինդ թէ՝ օր մը նորէն պիտի ողջունենք հայուն Ամանորը Ազատ Հայրենիքին մէջ և պիտի տեսնենք հայոց ծխնելոյզներէն երկինք գալարուող «գծուխն ծիրանի»։

Եւ այն ատեն, նոր երգերով և նոր տաղերով Արարատի լանջերուն վրայ, պիտի դիմաւորենք նոր Արշալոյսը և պիտի հնչեցնենք մեր փողերն ու թմբուկները։

Մեր Նոր Տարին այն ատեն պիտի գայ։

ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ

Հանճարդ Հայկեան, Նաւասարդեան սա
տօներուն Արեւափառ՝
Ա՛լ վերածնէ փլատակներէն, եւ փառաղոչ
Քընարդ ա՛ռ։

Յանո՜ւն Ոյժին, յանուն Գեղին, մրափը
մեհեանն Աստուածներուն.
Ջահը ձեռքիդ՝ բագնէ բագին համասփռէ՛
Հուր ու արիւն։

Եւ բարձրացուր Անահիտի ծիծերն ի վեր
բաժակըդ նուռ,
Յետոյ զոհուող քերթողներուն սիրտին վրայ
լեցո՜ւր, լեցուր։

Զի մենք, յանուն Սէրին, Սերմին, քու հին Ցեղիդ
Մարմարէն կոյս,
Մե՛նք Զաւակներդ օգոստափառ, պիտի
կերտենք Նո՜ր Արշալոյս։

25 *Օգոստոս* 1913 *ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ*

ՄՈՒԹ ՍԱՂՄՈՍՆԵՐ

* * *

Ո՜վ իմ սրտիս քաղցր նզովք,
Երկինքին պէս կուգաս հեղ-հեղ
Մութդ սփռել հոգիէս ներս...
Մերթ հիւղակիս երբ կը նայիս,
Կ'ըլլայ հիւղս
Բանաստեղծի հոգիին պէս...

* * *

Աստղերուն տակ
Սիրտս նաւակ
Զիս կը տանի
Զինչ կապոյտին,..
Իսկ երբ նայիմ
Իր խռովուն
Մո՜ւթ աչքերուն,
Սիրտս նաւակ,
Երկնքին տակ,
Զիս կը տանի
Այն մե՜ծ Մութին,
Ուրկէ հոգիս,
Նաւակ բեկեա՜լ,
Ալ ետ չի գար...

* * *

Ո՜վ սէ՜ր, ով սէ՜ր՝ երազի պէս
Շատ ես անցեր
Այս իմ աւեր
Ցուրտ հոգիէս...
Ո՜վ բռնակալ, փոթորկի պէս
Շատ ես քանդեր
Ու տարտղներ
Ծիլեր սրտէս...:

* * *

Աչքերուս մէջ ճամբաներ շա՛տ,
Բայց կը վախնամ,
Ո՛չ մէկ անցորդ քեզ կը կանչեմ,
Մութ զնտա՞նն ես, գերեզմա՞նն ես,
Ի՞նչ ես, սի՛րտ իմ...:

* * *

Ահա՛, ճամբան կէս եղաւ, սի՛րտ,
Գուցէ շուտով պիտ աւարտի,
Բայց, չես ըսեր թէ ի՞նչ պատմեմ
Վաղն երբ յանձնեմ քեզ հողին...
Կերթամ, ահա: Այս աշխարհէն
Միայն նայուածք խմեցի...
Հեռո՜ւ, հեռո՜ւ...
Ո՜վ իմ հոգւոյս անէ՛ծք, անիծ.
Մի՛ մօտենար դուն ինծի...
Իմ այս պղտոր նայուածքին տակ
Վախնամ հոգիդ խորտակի...

* * *

Ուր որ տանիմ ես իմ հոգին
Փլած սրտիս աչքերն այնտեղ
Մեռելի պէս ինծ կը նային...
Ուր որ տանիմ սիրտս աւեր,
Ուր որ տանիմ ես այս ցաւեր,
Բոլոր սէրեր հոն կը ցամքին..,
Ու կը դառնամ հոգիս գրկած
Դագաղի պէս, ու չեմ գիտեր
Ինչպէ՛ս դառնամ, ուրո՞ւ դառնամ...:

Ս. ԲՕՂՕՍԵԱՆ

ԱՇՆԱՆԱՅԻՆ

Կը փչէ ուժով,
Հովը մահաբոյր,
Տերեւներ դեղին, դիականման,
Ծառերէն՝ ծուէ՜ն, ծուէ՜ն վար կ'իյնան,
Թրթռացընելով
Օդը խնկաբոյր
Սէյտնայա 13—IX—1924

ԽԻԻՑՈՒՄ...

Արեւը հոգւոյս
Տակաւ կը մարի
Վիրաւոր կուրծքիս սեւ ծալքերուն մէջ:
Անյայտ, ցուրտ ձեռք մը,
Դաւաճանօրէն,
Ակօսներ կը բանայ ճակտիս վրայ:
Սէյտնայա 13—IX—1924

ՄԻՇՏ...

Մութ երկինքի կատարէն,
Մահուան տխուր սարսուռով.
Աստղեր մի՛շտ վար կը խուժեն...

Ու վարդերէն տարփագին,
Մահուան տխուր սարսուռով,
Թերթեր մի՛շտ լուռ կը թափին...

Մի՛շտ, ծովերու վրայէն,
Մահուան տխուր սարսուռով,
Ամպեր հեռու կը չուեն...

Մինչ կը հասնիմ արեւին,
Մահուան տխուր սարսուռով.
Յոյսերս, աւա՜ղ, մի՛շտ կ'այրին...

Դամասկոս 15—XI—1924
Ներսէս ԲԻՒՓԷԼԵԱՆ

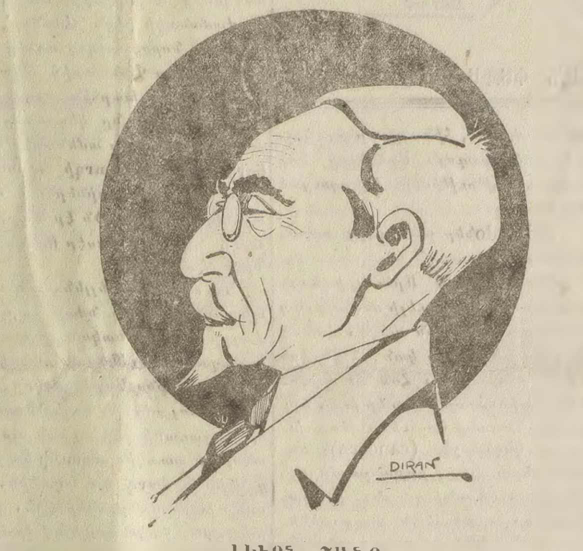

ԼԵՒՈՆ ՇԱՆԹ

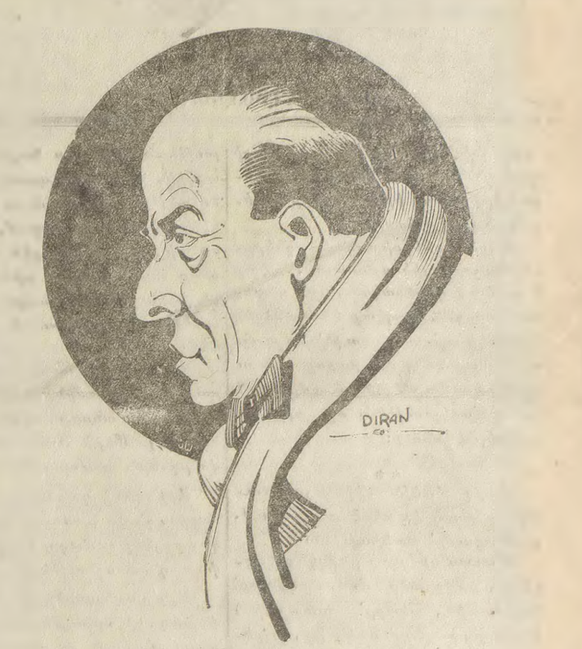

ԳԱՍՊԱՐ ԻՓԷՔԵԱՆ

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՇԱՓՐԱԿՆԵՐ

(ՀԻՆ, ԴԵՂՆԱԾ ԹՈՒՂԹԵՐԷՍ)

Քեզի՛ այս շափրակները, փոխարէն այն յամրիկ թերթիկներուն, զորս կը քաղէիր գլխուս ու դէմքիս՝ քու քնքոյշ ու բարի համբոյրդ յեռանկանի իմ խենթ համբոյրիս յանձնելէ առաջ:

I, ԱՅՆ ԳԻՇԵՐԸ...

Բնութիւնը ցայգատօն էր սարքած։

Աստղե՜ր, աստղե՜ր.... Ու պատանի լուսին մը՝ հորիզոնին վերև կախ՝ ճաբոնական լապտերի մը պէս։

Երկնակամարը դրօշազարդուած էր ամպի ցանցառ ծուէններով։

Ծովը անսահման ժպիտ մըն էր — ցոլացումը մեր հոգիի ժպիտին։

Եւ մթնոլորտը գեղուն էր հեթանոս բոյրերով...

Այդպէս ազուոր ու քաղցր էր այն մտերիմ գիշերը, ուր մեր սրտերը բացուեցան իրարու։

II, ԱՅԳԵՊԱՆԻՆ ՆՈՒԷՐԸ

Արշալոյսին, թև թևի, մենք բարձրացանք սարն ի վեր։

Ու երբ արեւը ծագեցաւ՝ նստած էինք այգիին մէջ, որթատունկերէ պրկուած ժայռի մը կողքին։

Ցօղած գլուխս յանձնած էի լանջիդ գրգանքին, մինչ քնքուշ ձեռքդ կը սարսռար իմ ձեռքիս մէջ՝ բազէէն բռնուած տատրակի մը պէս։

Ծերուկ, կորաքամակ այգեպանը անցաւ մեր մօտէն, տեսաւ մեզ, կանգ առաւ. յիշատակները պղտորալի մը երեւոյթով, ու.... ժպտեցա՜ւ։

Եւ խաղողի ազուոր ողկոյզ մը քաղելով նուիրեց մեզի։

III, ՀՈԳԻՍ ՏԱՔ Է ՈՒ ԳԻՆՈՎ...

Շրթներդ օծուն էին խաղողի հիւթով, երբ կութքի սպասող այգիին մէջ, սարսռա՜ն, հրաժեշտ կուտայի քեզի։

Այնպէ՜ս, այնպէ՜ս տրտում էի։ Կարծես ինքզինքէս կը բաժնուէի։

Քո՛ւ թարթիչներդ ալ թաց էին։

Նայուածքներուդ ամենէն անուշովը նայեցար աչքերուս, պզտիկ աղջնակի մը պէս թեթեւօրէն կախուեցար վզէս և համբուրեցիր զիս տաք, երկա՜ր համբոյրով մը։

Այդ համբոյրդ իմ հոգիիս փոխանցեց աւրան այրող ջերմութիւնը, այգիին զգլխիչ բոյրերն ու խաղողի հիւթին խենթ, խենթ քաղցրութիւնը։

... Հիմա՝ ձմեռ է, ցուրտ, ամեհի ձմեռ։ Սարերն ու այգիները ծածկուած են ձիւնով։ Եւ ամբողջ աշխարհը կը մսի, կը սրսփայ բուքերու սառեցնող շունչէն։

Բայց իմ հոգիս տաք է ու գինով, որովհետև համբոյրիդ յիշատակը կ'ապրի իր մէջ։ *Ա. ԼԷՅԼԱՆԻ*

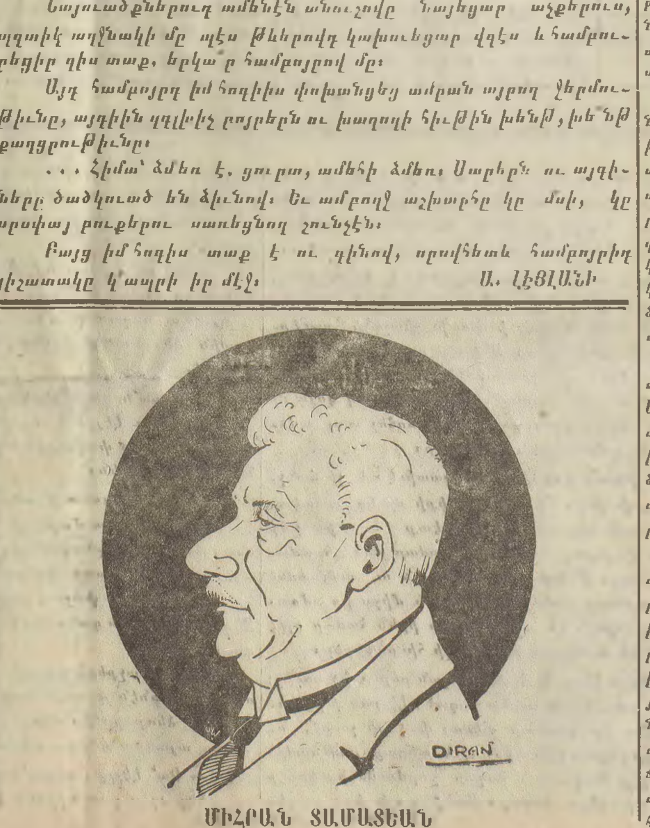

ՄԻՀՐԱՆ ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Գ.

Գրեց՝ ԳԱՍՊԱՐ ԻՓԷՔԵԱՆ

Արդարեւ մեծ էր եղեռնը, որուն զոհ գնաց Մերձ Արեւելքը Մեծ Պատերազմի և անոր յաջորդող տարիներուն։

Մեծ էր իր տուած զոհերի թիւով,

Մեծ էր իր ոճրագործային յղացումներով,

Մեծ էր գազանային բնազդներու վերզարթնումով,

Մեծ էր նաեւ իր առաջ բերած տնտեսական աւերածութիւնով։

Պատերազմը, Ջարդերը, տեղահանութիւնները, սովը և ասոնց հետեւանք համաճարակները, ոջլատիֆ, ժանտախտ, աղետալ, իսպանիական ջերմ, եայլն, Մերձ Արեւելքի բնակչութեան մէկ քառորդը փճացուցին միջին հաշուով, ութը ևս տարիներու ընթացքին. տոկոս մը, որ անշուշտ աւելի բարձր է քան ամենամեծ կորուստ կրող առանձին պատերազմիկ երկրի մը զոհերու տոկոսը։

Մենք համոզուած ենք որ եթէ հնարաւոր ըլլար հաշուել, և համեմատական տոկոսի վերածել Մերձ Արեւելեան տնտեսական կորուստները, փճացած հարստութիւնները — փճացած, ոչնչացած, ու թէ ձեռափոխուած կամ ձեռքէ ձեռք անցած — մենք նոյնպէս շատ աւելի բարձր տոկոս մը պիտի ներկայացնէինք արեւմտեան երկիրներու տնտեսական կորուստներու բաղդատմամբ։

Եթէ մօտէն ուսումնասիրել հնարաւոր եղած ըլլար, վերջին ութը տարիներու ընթացքին Մերձ Արեւելեան երկիրներու մէջ տիրող տնտեսական պայմանները պիտի երեւան հանէին քայքայման սոսկալի վիճակ մը, որն ութը տարի ծածկուած մնալէ վերջ, այժմ ի յայտ կուգայ ամէն կողմ, քրոնիկ, հիւծախտային երեւոյթով մը, հոգեւարքային բնոյթով մը։

Ինքն իրմով, իր ներքին պահեստի արժէքով փրկուելու անկարող, Մերձ Արեւելքը կարիք ունի դուրսի միջամտութեան, օտարի օժանդակութեան, վերաբուժական ծանր գործողութիւններու դուրսէ, որպէսզի տանջագին ապաքինումով մը կարողանայ ոտքի կանգնիլ։

Մեր նախորդ յօդուածներուն մէջ, չեշտեցինք այն բնական հարստութիւնները, որոնք դեռ ևս իր ծոցին մէջ կը պահէ Մերձ Արեւելքը։ Այդ հարստութիւնները իր պահեստի ոյժերն են, որոնք յոյս կը ներշնչեն, հաւատք կը ներշնչեն իր փրկութեան։ Բայց պէտք է ծանր վճարէ և թանկ վճարէ բժիշկներուն և դեղերուն համար։ Պէտք չէ ունենայ այդ զոհաբերութիւնը և այդ դարմանումը յանձն առնել, և պէտք է իր կամքն ու գիտակցութիւնը ի սպաս դնէ այդ դարմանումին, որովհետեւ՝ ինչպէս ամէն գիտնական բժիշկ կը հաստատէ, հիւանդին բարոյական կորովը և բուժուելու կամքն ու հաւատքը շատ աւելի էական են իբրև դարմանումի միջոց, քան նոյնիսկ ճարտարագոյն բժիշկի մը գործադրած միջոցները։

Ամենամեծ յիմարութիւնը պիտի ըլլար Մերձ Արեւելքի ժողովուրդներու կողմէն, անգիտանալ այդ արտաքին օգնութեան և միջամտութեան կարիքը։ Օտար դրամագլուխը, օտարամասնագիտութիւնը, օտար բարեկամութիւնները և պաշտպանութիւնները, քաղաքական և դիւանագիտական հողի վրայ, Մերձ Արեւելքի ներկայ կացութեան մէջ հրամայողական պահանջներ են։ Այդ բոլորը կարող են բարիքներ դառնալ եթէ Մերձ Արեւելքի ժողովուրդներն իրենք գիտակցօրէն դիմեն այդ օգնութեան և իրենք եւս իրենց կողմէն վճռական կամք ու կորով բերեն վերանորոգման գործին։

Ժամանակ է, որ Մերձ Արեւելքի ժողովուրդները ըմբռնեն անխուսափելի փաստը, այն որ, եթէ կ'ուզեն իրենց քաղաքական ազատագրումը կամ անկախութիւնը ապահովել, և երեւութական անկախութեան խաբկանքով չ'օրօրուիլ, կարճ խօսքով մի միայն «անկախութիւն և պետութիւն չի խաղալ», այդ հնարաւոր կը դառնայ այն օրը, երբ կարողանան ձեռք բերել տնտեսական անկախ դիրք մը, կամ աւելի ճիշդ տնտեսական համազգային նշանակութիւն ունեցող դիրք մը։ Աւելի ճիշդ՝ ըսենք, որովհետեւ սխալ հասկացողութիւններու կրնայ առաջնորդել տնտեսական «անկախ դիրք» բացատրութիւնը։ Տնտեսական անկախ դիրք գոյութիւն չի կրնար ունենալ ներկայ դարու, և ամենամեծ պետութիւններն անգամ կրնան կախում ունենալ ամենափոքրերէն տնտեսական հողի վրայ։ Այսօր Եւրոպայի մէջ մենք կը տեսնենք շատ փոքր պետութիւններ, որոնք մեծ կայսրութիւններու կողքին կը բազմին և իրենց դիրքը կ'արժեցնեն, շնորհիւ իրենց տնտեսական արժէքին։ Ահա այդ բանին պէտք է ձգտին Մերձ Արեւելեան ժողովուրդները, իրենք իրենց արժեցնել կարենալու համար։

Սակայն հոգ հանելու համար պէտք է քաջութիւնն ունենալ նախ երես առ երես դիտելու ներկայի կացութիւնը, և իրականութիւնը տեսնելու այնպէս՝ ինչպէս կը ներկայանայ։

Մերձ Արեւելքը, առանց զոհելու իր իտէալները, պէտք է գիտնայ

ՆԻԿՈԼ ԱՂԲԱԼԵԱՆ

ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

հաշտեցնել զանոնք իր ներկայի պայմաններուն եւ գոհողութիւններով հարթելու իր խռէջներու իրականացման ճամբան։

Մերձ Արեւելքի ժողովուրդները, առանց չուկայիկ դառնալու, պէտք է դառնան գործնական, եւ անոնց առաջնորդները պէտք է ստանձնեն կրկնակի պարտականութիւնը պաշտպանելու անոնց մէջ բարոյական ու նիւթական արժէքներու ըմբռնման հաւասարակշռութիւն մը, որ միշտ պակսեր է անոնց։

* *

Մարդ էակին մէջ Թշուառութիւնը առաջ կը բերէ դառնացում. դառնացումը՝ ատելութիւն։

Թշուառ կը զգայ ինքզինքը տըգէտը, կրթուածի մօտ, աղքատը՝ հարուստին, տկարը՝ զօրաւորին։ Ծոյլերը, անընդունակները, չարերը եւ վայրենիները, Թշուառ կը զգան ինքզինքնին, աշխատողներու, ընդունակներու, բարիներու եւ քաղաքակրթուածի դիմաց։ Եւ կը սկսի ատելութիւնը ժանտ, որ կը տարածէ իր Թոյնը մարդկային յարաբերութիւններուն մէջ։

Դարերէ ի վեր այդ ատելութեան ճիչն է որ սուր ու քստմնեցուցիչ կը տարածուի Մերձ Արեւելքի ժողովուրդներուն վրայ։

Մերձաւոր Արեւելքը, «կըզնական ճանապարհ» եւ յետոյ կամուրջ Արեւելքէն Արեւմուտք, զանազան ցեղերու եւ անոնց զարգացած չերտաւորումներու ուղին, իւրաքանչիւր այդ ցեղերէն եւ ժողովուրդներէն Թողեր է իրմէ մաս մը այդ երկրամասին վրայ, ստեղծելով անօրինակ այլազանութիւն մը, որն իր հերԹին հարկերապատկեր է կլիմայական եւ աշխարհագրական պայմաններու այլազանութեամբ եւ առաջ է բերեր բացառիկ խայտաբղէտ բնակչութիւն մը։

Զարմանալի չէ, որ այդ բազմատարր ժողովուրդները չեն հասկցեր իրար, ու կռուեր են չարունակ, քաղաքականօրէն երբեմն երբեմն ստեղծելով հզօր միութիւններ-Պետութիւններ կամ կայսրութիւններ—եւ առաջ բերելով անհաշտ ատելութիւններու ծնունդ համախմբումներ։

Քսաներորդ կ'գարու մեր այս ներկայ օրերուն Մերձ Արեւելքը կը ներկայացնէ նոյն պատկերը։ Անոր ինչու նոյն ատելութեան ճիչն է որ կը տարածուի իր մթնոլորտին մէջ։

Այնքան է զօրաւոր այդ ատելութեան մթնոլորտը, որ նոյնիսկ փոխադարձ օգնութեան բնազդը, կենդանիներու մէջ իսկ վառ, մեռած ըլլալ կը Թուի Մերձ Արեւելքի բնակիչներուն մէջ, ինչ խումբի ալ պատկանին անոնք։

Այնքան է՜ զօրաւոր այդ ատելութեան ոգին, որ նոյն իսկ նոյն ազգին, նոյն ցեղի պատկանող ու նոյն Թշուառութեան ու վտանգին ենթարկուածներ անգամ, անկարող են մի բոպէ բնազդօրէն մոռնալ իրենց հեռու ու ոխը, դիմագրաւելու ընդհանուրին սպառնացող վտանգը (կամ պաշտպանուելու) համար անոր դէմ։

Անոր ամենահիմնական ցաւը, որուն դարմանումին պէտք է նուիրուին բոլոր անոնք, որոնք կ'ուզեն ծառայել Մերձ Արեւելքի ժողովուրդներու բարօրութեան։

Այդ ցաւի դարմանումով միայն հնարաւոր կը դառնայ մշակել ու զարգացնել համագործակցութեան եւ փոխադարձ օգնութեան ոգին։

Այդ համագործակցութեան ու փոխադարձ օգնութեան սկզբունքներու մշակման ու զարգացման շնորհիւ միայն հնարաւոր կը դառնայ ներկայ քայքայման առաջքն առնելիք միջոցներու կիրարկումը։

Երկարաշունչ գործ! Անհնարին ու անկարելի ձեռնարկ! Երազ! Ուտոպիա! պիտի բացագանչենք ամենքս ալ, եւ ոչ անիրաւ տեղը, որովհետեւ հսկայ ճիգեր պահանջող հսկայ կամք եւ հաւատք պահանջող գործ է անպայման։

Ամենամեծ խոչընդոտը այն հանգամանքն է որ այդ գործին յաջողութեան համար պէտք է ի մի հաւաքուին, հաշտեցուին շահագրգռուող այլազան տարրեր ու յաճախ հակութեամբ կամ իսկապէս հակոտնեայ շահեր։

Պէտք է հիմնական փոփոխութեան ենթարկուին ներկայիս գոյութիւն ունեցող ցեղային, պետական, ազգային, մտայնական, հոգեբանական, եւ անտեսական դրութիւններ եւ փոխ յարաբերութիւններ։

Ինչպէ՞ս կարելի է քայլ առ քայլ եւ զուգընթացաբար կատարել այսքան երկարատեւ գործ մը, որուն անողութիւնը ինքնին արդէն անհնար կը դարձնէ անոր յաջողութիւնը, ժամանակին եւ տարածութեան առաջ բերելիք անակնկալներով։

Անշուշտ անկարելի, ցնորական պիտի ըլլար մտածել անգամ այդ մասին, եթէ մեր մտածումը ըլլար Elderado մը հիմնել...

Փառք Աստուծոյ ! այսօր Elderadoներու մասին այլեւ մտածողներ չկան... Վերջին օթափումը կը պարտինք Պոլշեվիզմին, որ եկաւ յայտարարել սնանկութիւնը չարք մը տեսութիւններուն, որոնք կը հաւակնէին ընկերային հաւասարութեան կշռուած հասարակարգերու խնդիրը վերջնականապէս լուծած ըլլալ։

Elderadoներ ըլլալէ շատ հեռու են Արեւմտեան, հին աշխարհի, ինչպէս եւ ծայրագոյն Արեւելքի նոր քաղաքակրթութիւնը իւրացուցած երկիրները։

Elderadoներ չեն, բայց ք...ներ ալ չեն։

Անոնք Մերձ Արեւելքի նոյն ցաւերը եւ յաճախ աւելի՛ մեծ ու բարդ դժուարութիւններն ունին։ Հոն ալ Թշուառութիւններ կան, նոյն իսկ աւելի զարհուրելի։ Հոն ալ սովանեալը միլիոնաւոր զոհեր կը խլէ, երբ կուգայ, առանց հաշուելու Թոքախտը եւ կեղծմաշկը (cancern)ն ձեռնահասները եւ ինքնաշարժները, ինչպէս եւ ծուխի ու մուխի կանոնաւոր ու տեսական կառավարութիւնները, որոնք եթէ ոչ զանգուածային, ինչպէս Մերձ Արեւելքիններուն, բայց աւելի կանոնաւոր եւ ժամացոյցի ճշտութեամբ կը գործեն։ Հոն ալ կան հոծ՝ զանգուածներ անօթութենէ հիւծողներու եւ անգործներ կան հոն որոնք 25000000 կը հաշուեն։

Հակառակ այդ բոլորին սակայն, որու միայն պիտի անդնէր բարգաւաճ Արեւմուտքի կամ նոր աշխարհի՝ դրութիւնը, ՄերձԱրեւելքի դըրութեան հետ։

Տարբերութիւնը կը կայանայ մէկ բանի մէջ. անոնք կազմակերպուած են եւ դէպքերու ու պատահարներու դէմ ուժ մը կը ներկայացնեն։ Այդ ուժը կը վարէ դէպքերը կամ կը չէզոքացնէ զանոնք յաճախ։

Այն ինչ Մերձ Արեւելքը (ինչպէս եւ Արեւելքը), անկազմակերպ է ու ենթարկուած դէպքերու եւ պատահարներու խաղին։

Արեւմտեան երկիրներու եւ քաղաքակրթութեան մէջ, անհատը հաւաքականութեան մը մասնիկն է, իբրեւ քաղաքացի, հաւաքականութեան մը՝ որուն շահերը, տեսակէտները, ձգտումները որոշ են ու ճշտուած։ Մէկ ազգի, մէկ հայրենիքի, մէկ պետութեան մէջ կան հաւաքականութեան խումբեր, հակոտնեայ շահերով եւ ձգտումներով, բայց անոնք ընդհանուր ընկերական կեանքին մէջ համագաղնակ գործունէութիւն մը կը ներկայացնեն, ունենալով ընդհանուր խռէջներ։

Ատոր ճիշդ հակառակ պատկեր կը ներկայացնէ Մերձ Արեւելքը եւ Արեւելքը։ Անհատը կը ձգտի ինքնաբաւարար դառնալ, եւ կեդրոնախոյս ուժ կը ներկայացնէ։ Անհատական շահերը հոս չեն հաւաքուած հաւաքականութեան մը մէջ։ Ընդհանուր շահերու եթէ զգացումն ալ կայ որոշ ժողովուրդներու մէջ, այդ ընդհանուր շահերու խորունկ գիտակցութիւնը եւ ըմբռնումը կը պակսի ամբողջովին։

Հոս մարդը մարդ է լոկ եւ ոչ քաղաքացի։ Իր ոյժը բռնութիւնը կը ստեղծէ, իր տկարութիւնը ստրուկ։ Այդ երկու գոյավիճակները կը մեռցնեն այն բոլոր առաքինութիւնները, որոնք էական են ընկերային հաւաքական կեանք ստեղծելու։

Այդ դրութիւնն է որ կ'անդրադառնայ ինչպէս բոլոր ընկերային նոյնպէս եւ տնտեսական պայմաններուն վրայ եւ առաջ կը բերէ fanop, ուր առաջ կը տարուի գոյութեան տաժանագին կռիւը, այն ընկերային պայքարը, որ կը խեղդէ կը ցամքեցնէ խռէջի ամէն ծիլ, կեանքը դարձնելով արկածախնդրական վերի վայրոտ կրկէս մը, եւ յօրանջումներ, քստմնելի ու դժնդակ։ Քանդումի, քայքայումի ձգտումն է որ կ'իշխէ ու կ'ըստեղծէ ան ապահովութեան ընդհանուր մթնոլորտ մը, ատելութեան Թոյնով աղցուն։

Այսպէս է եղեր Մերձ Արեւելքը անցեալին մէջ, եւ այդպէս ալ կը Թայններկայիս։ Ամենէն աւելի այս աշխարհամասին կը վայլէ հռոմէական հին առածը «Homo hominus lupus»(մարդը մարդու գայլ)։

Անա Մերձ Արեւելքի հիմնական ցաւը, մայրը բոլոր ցաւերուն, եւ բոլոր Թշուառութիւններուն։

ԱՄԱՆՈՐ, ՎԱՆԱՏՈՒՐ, ՆԱՒԱՍԱՐԴ

Տարւոյ առաջին ամիսն Նաւասարդ (Նաւասարդ-Հոռոմ (պարսկ.) Նոր Տարի = Ամանոր) Արամազդի նուիրուած էր։

Ըստ Խորենացւոյ՝ Վաղարշակ Ամանորի առթիւ մեծ տօն հաստատեց, որ մեծ շուքով կը տօնուէր Բագաւանի մէջ եւ 6 օր կը տեւէր։ Հաւանօրէն ամանորն եւ յաւելեալ 5 օրերն։

Հայոց քաղաքական տարին կը սկսէր Օգոստ. 11ին, իսկ կրօնականն Պարսից նման Մարտի 21ին, ապա միացուցին եւ ունէին միակ տարի մը որ Օգոստ. 11ին կը սկսէր, որովհետեւ այդ ատեն պըտուղները եւ բերքերը առատ էին (ի ժամանակի գիցն Ամանոր ամենաբեր նորոց պտղոց տօնից հիւրընկալ գիցս Վանատուրի» Ագաթ.)։

Հայոց աշխարհին բովանդակ բուսականութիւնը կեդրոնացած եւ սատուածացած էր ամենաբեր Ամանորի կամ Նաւասարդի պտուղներուն մէջ, որ այգիներու եւ պարտէզներու աստուածն էր եւ կը կոչուէր նաեւ աՀիւրասէր Որմզդական Դիցս Վանատուրի։

Նաւասարդին հելլենական ողիմպիական խաղերու նման մըրցումներ, վազքի եւ մարմնական զարգացման զանազան մրցումներով հանդէսներ կը կատարէին։ Այդ հանդէսի առթիւ յետոյ սկսան տօնել Աստղիկն որ Բագաւանի մէջ արձան ունէր եւ անոր յիշատակին աղաւնի կը Թռցնէին եւ վարդ կը սփռէին, անոնք խորհրդանշաններ էին։ Իրարու վրայ ջուր սրսկելով ջրհեղեղի յիշատակն կամ ջուրն, եւ կամ ջուրերու պաշտպան աստուածն՝ Անահիտն կը տօնէին, որովհետեւ Նաւասարդ ամսոյ Սանսկրիտերէն անունն է Նաւասարադա որ նոր ջուրը տօն ըսել է։ Նաւասարդ բառին տուած երկու մեկնութիւններ ունին իրենց կողմնակիցները։

Քրիստոնէութեան օրով Նաւասարդի հանդէսներն Այլակերպութեան տօնին հետ նոյնացուցին։

Ոմանք Վանատուր եւ Ամանոր միեւնոյն աստուածութիւնը կ'ընդունին (Ալիշան). այլք այդ երկուքն նոյն աստուածութիւնն կը համարին (Էմին), ուրիշներ Վանատուրն միայն Աստուած կ'ընդունին (Տէյզէր, Տիւլորիէ) կան ալ որ Ամանորն աստուած կը համարին (Լանկլուա), կան ուրիշներ ալ որոնք Վանատուր եւ Ամանոր Արամազդայ ստորոգելիներն կը համարեն։

* *

Հայրենապաշտ ու տարագիր, կը Թափառիմ երկրէ երկիր։ Քամբախտ հայրենիքիս աստուածային հրաշագեղ պատկերը՝ յաւիտենապէս տըպուած երեւակայութեանս մէջ, որպէս հզօր ոյժ, կը հրամայէ պաշտել, երկրպագել անդադար։ Հայրենաքաղձ մըն եմ. օտար աստղերու տակ չի կրցի գտնել հայրենիքիս գութի մշտահոս աղբիւրը։

Հազար ողջո՜յն ձեր երգերուն մոխրակոյտ հայրենիքիս անտէր մընացած պիւլպիւլներ, ես չեմ մոռցած ձեր քաղցր գեղգեղանքը եւ երկնային հոգեզմայլ մեղեդիները։ Գիտեմ որ դուք ալ ունիք ձեր գուսանները եւ աշուղները։

Աչքիս աջքեւ են հայրենիքիս աղբիւրները անսպառ ու առատ. Լուսնակն արծաթ պարզ ցոլքերն փայլփլուն՝ ցայտ կուտայ ինձ, մեր աստղերը՝ որոնց նայուածքն է անհուն ու խոհուն։ Ես կ'ուզեմ ըլլալ մեր երկնքի աստղն՝ որ ամբողջ գիշերը կը պաղպաջէ. կ'ուզեմ ըլլալ գեղեցիկ եւ անուշահոտ ծաղիկներ մեր երկրին, ամէնուն սիրելի. կ'ուզեմ ըլլալ հայրենիքիս Թռչնիկը ուրախ ու զուարթ, որ կ'երգէ եւ կը Թռչի մինչեւ ամպերը։

Այսօր մարդիկ կ'ըսեն Թէ հին տարին կը մեռնի եւ նորը կը ծնի։ Նոր տարին ինչպէս ինծի, նմանապէս ինչ լուսաւորանքի օր բոլոր տարագիրներուն, բոլոր զրկուածներուն ու բոլոր մենաւորներուն համար. հայրենի աւերակ երդիքներու վերյիշումը այսօր ինչ՞ր կը պատմէ մեզի։

Երջանի՜կ առաւօտ Նաւասարդի՝ զոր օրհնաականին աչերն անգամ ո՜րքան բաղձանքով կը փնտռէին։

«Ո՛ տայր ինձ զու խ ծըխանի
Եւ զառաւօտըն Նաւասարդի.
Զվազելն եղանց եւ զվազելն եղջերուաց.
Մենք փող հարուաք եւ Թմբկի հարկանէաք»

Փնտռելու եկած եմ մեր հայկական Նաւասարդը, Վանատուրն ու Արամազդը։

Օրերը կուգան ու կ'անցնին, ամէն մէկը բերելով մեզի իր բաժինը ամիկ.— հասարակ դէպքերու ընդմով կեանքը կը ձեւանայ. կարճ Թիլ մը արցունքով ու քիչ մը ծիծաղով՝ մարդկութիւնը ամէն տարի իր հաշուեյարդարութիւնը կը կատարէ։

Իմ հոգին հին յուշերու, սուրբ յուշերու կրակով կ'այրի, կը խանձի, կը վառի եւ կը տոչորի։

Լռած ձայներ կ'արԹնան սըրտիս մէջ. բացակայ հմայքներ մը Թեւ կառնեն դիմացս։

Երազ սրտի՛, իղձերս ձեզ կը փարին։ Կը նայիմ յիշատակներով լի անցեալին... մանկութեանս օրերուն, երջանիկ՝ օրերուն, կը նայիմ կարօտի աչքերով։ Կը փնտռեմ կորսուած երազներս եւ պատանի երջանկութիւններուս խանդոտ օրերը։ Օրերս, տարիներս եկան, անցա՜ն սրնԹաց, որպէս գլխիշ երազ մը աղուոր, որպէս բնութեան սրտին մէջ Թռչող ճերմակ տատրակ մը եւ սեւ մազերս ճերմակ Թելեր ունին իր մէջ։

Ո՜վ իմ դժբախտ հոգիս, ես միայն կ'զգամ քու տանջանքներդ՝ որոնք ոչ ոքի հասկնալի չեղան, ու քու պատրանքներու ցաւերովը մարտիրոսացար դուն։

Հայրենիքիս լուսինն ալ հիմա Թախիծ ունի ու կուլան ջրերն աղբեր՝ ու աստղերն ալ երկինքին։

Երբ կեանքը կարճ է արդէն եւ իրականութիւնը պատիր, ի՞նչ փոյԹ ինծ համար կորուստն օրուան կամ տարիին, Թռչումը բնութեան պերճանք օին կամ խոլ հոլովը Ամանորին, երբ հոգիս կը սպայ կորուստը ցեղիս. սիրելիներուն բիւր չիրիմները՝ կանգնած եմ նմղեհ հոգիս մէջ։

Մտածումի ծովուն մէջ խորասոյզ կը հարցնեմ ես ինծի, արդեօք Նոր Տարին գիտէ՞ Թէ մեր վիշտերուն ծովը մինչեւ աստղերը հասան։ Տարագիր եղբայրներ, մի մեղադրէք զիս. դժբախտ է ան որ չունի ինքնախոստովանութիւն։

ԳՐ. Գ. ԳՈՒՏՈՒԿԵԱՆ

ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ ԹՈՒՐՔԻԷՆ

(ԿԱՂԱՆԴԻ ԱՌԹԻՒ)

Ձեմ գիտեր ուսկից ու, այն կարծիքը տարածուած է որ, իբր Թէ «Ազդակ»ի Նոր Տարւոյ նուէրները՝ ես կը բաժնեմ հասարակութեան։ Հակառակ գրաւոր եւ բանաւոր հերքումներուս, չեմ կրցած ջրել զեն այդ Թիւր ենԹադրութիւնը ու այդ անյաջողութիւնս կը յիշեցնէ ինծի, իրական դէպք մը որ եթէ չըպատմեմ... հիւանդ կ'ըլլամ։

Բարեկամս Ուսէփ աղան, գըրպանը պարապ, չուկայ կ'իջնէ եւ կը մտածէ ձրի ճաշ մը ընել. կը հանդիպի անծանօթ քիւրտի մը. կը մօտենայ քիւրտին եւ շատ սիրալիր կերպով կը բարեւէ ըսելով.

— Բարեւ Քրրվա Հասօ.

— Ես Հասօ չեմ, կը պատասխանէ քիւրտը, կոշտ կերպով։

— Ինչպէ՞ս Թէ Հասօն չես, դուն Հասօն ես եւ ես ալ Քրրվան. քու հայրը իմ հօրս բարեկամն է. ես Ձեր տունը շատ եկած եմ ու Ձեր հացը կերած, այսօր ալ դուն իմ հացը պիտի ուտես։

— Վալլա, պիլլէ, ես Հասօն չեմ, քեզ ալ չեմ ճանչնար։

— Դուն չես գիտեր, Քրրվա Հասօ, հայրդ գիտէ. հազիւ ձեռքս անցած ես, եկուր քեզի քէպապ մը կերցունեմ։

Քիւրտը Թէեւ կրկին կը հերքէ բայց քէպապին անունն ալ կը հրապուրէ զինքը ու ակամայ կը հետեւի Ուսէփ աղային ու կը մըտնեն խորովածի խանութ մը, կը պատուիրեն պէտք եղածէն չափ աւելի մը ուտել կշտանալէն վերջ բարեկամս կը դառնայ քիւրտին ըսելով.

— Քրրվա Հասօ. քեզի պաղըլավայ մ'ալ կերցունեմ որ, երբ տուն երԹաս չըսես Թէ Քրրվա Ուսէփը պատիւ չըրաւ ինծի. ու կելնէ կերԹայ որպէս Թէ պաղլավայ բերելու։

Քիւրտը բաւական կ'սպասէ բարեկամս որ կուչանայ, տարակուսած կ'ելնէ ինքն ալ որ երԹայ նայի Թէ ի՞նչ եղաւ. խանութպանը դրամը կը պահանջէ. քիւրտը կ'առարկէ Թէեւ, բայց — յուսահատած Ուսէփ աղային գալէն, կ'ստիպուի վճարել. աղքատ Թաշկինակին ծայրը կապուած դրամը ակռայով քակելու ատեն կը մըԹմըԹայ.

— Հազար անգամ ըսի՛ Թէ ես Հասօն չեմ, այդ անպիտանը կրկին ու կրկին պնդեց որ դուն Հասօն ես։

Հիմակ իմ պարագան է. հազար անգամ հերքած եմ, կրկին պնդողներ կան որ ես տուած, եմ նոյն իսկ սպառնական նամակներ՝ գրողներ ալ եղած են, ահա մէկ երկու մէջբերումներ այդ նամակներէն։

«Դարձեալ կ'ըսեմ Ձեզ որ չեմ ուզեր Ձեր կաղանդչէքը, եթէ այս անգամ ալ չը յղէք ինծ, պիտի ըսեմ պարզապէս որ... խօսիլ էք»։

«Կաղանդչէք բաժնած ատեննիդ եթէ զիս չի յիշէք, շատ ուրախ պիտի ըսեմ որ Թուրքիէն յիշողութիւնը... կարճ է»։

«Թուրքի ճան՝(շատ զգացած եմ Մ. Թ.) եթէ ինծ գէչ նուէր մը տաս, քեզ ալ, ՕԹելդ ալ, օդը կը բարձրացունեմ» — կարծէք քիչ բարձր էր։

Որպէսզի յառաջիկայ տարի այս սպառնալիքներէն եւ անպատեհութիւններէն ազատիմ այժմէն կը յայտարարեմ որ կաղանդի նուէր... կ'առնեմ, բայց ոչ ոքի տուած եմ ու կուտամ նիւԹական միջոցներս չի ներելուն համար։

Բայց որովհետեւ Նոր տարի է ամէն մարդ՝ օգտակար դառնալու է, եթէ ո՛չ անհատներու գոնէ Ազգ. Մարմիններուն, այդ պատճառաւ կը կարծեմ ես ալ օգտակար դառնալ իմ առաջարկներովս, որոնք եթէ գործադրուին, վստահ եմ որ 1931ի մէջ ազգը մեծապէս պիտի օգտուի։

Կ'առաջարկեմ.— Ամերիկացիներու դրամով, յարանուանութիւններու համար գնել երկու աԹոռ եւ դնել մեր Կաթողիկոսարանին մէջ, զայն դարձնելու համար տիեզերական եղբայրակցութեան կեդրոն։

— Ժողովրդային հանգանակութեամբ գնել 12 պարկ չիմէնթօ եւ դրկել Ազգ. Վարչութեան Առաջնորդարանի սնտուկին ծակերը գոցելու համար։

— Կազմել կամաւոր ուսուցիչներու խումբ մը եւ պարտադրել զիրենք որ տարուայ մէջ գոնէ երկու ամիս ձրի պաշտօնավարեն Ազգ. վարժարաններու մէջ. որպէսզի Հոգաբարձութիւնը ազատ պարահանդէս տալու անպատեհութիւններէն։

— Ազգին դրամով գնել 2,000 մեԹր երկար պարան մը եւ տալ Դաշնակցութեան, քիւրտ աշիրէԹները իրարու միացնելու համար։

— Բարեգործականի սնտուկէն 1000 եգ. ոսկի, որպէս փաստաբանի իրաւունք, յանձնել ռամկ. կուսակցութեան, եպիսկոպոսներու կորսուած դատերը պաշտպանելու համար։

— Ուսմկավարներու սնտուկէն գնել տաւուլ մը եւ զուռնայ մը եւ դնել Բարեգործական միութեան տրամադրութեան տակ, Նուպարով մասնակցելու համար Խ. Հայաստանի տօնակատարութիւններուն։

— Ցանձնախումբի մը միջոցաւ հաւաքել հին եւ նոր «խարավանա»ներ եւ դգալներ եւ տալ հեռացուած ձախ հնչակեաններուն, ՍԹալինի բաժնած պորճ չորպասին բաժին առնելու համար։

— Դաշնակցականներուն դրամով գնել 120 ուղտ եւ աւանակ մը ու յանձնել կեդրոն հնչակեաններուն, Դաշնակներու հիմնելիք ազգ. օճախին քարերը կրելու համար, ի նշանակս «Մուզամաթամ»ի։

— «Ցուսաբեր»ի ֆոնտէն գնել 15 օրինակ Ազաբեկովի գրքէն եւ դնել «Արեւ»ի տրամադրութեան տակ, անոր մէջ սպրդած սուտերն ու սխալները հեղինակաւոր գրչով մը սրբագրելու համար։

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ

ԳԱՅԼԻ ՃԱՆԿԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Գրեց՝ ՔԼԷՐԷՄ ՄԻՒԼՀԷՄ ՔԼԷՐԷՄ

Ջեռքին մէջ վրէժի սուրը բռնած եկած էր արդէն Ճէմալ փաշա։

Պոլսոյ ընդհանուր հրամանատարութիւնը Ճէմալ փաշան Սուրիոյ եւ Պաղեստինի ընդհանուր հրամանատար նշանակած էր։ Միայն Իրաքը դուրս կը մնար իր իշխանութենէն։ Հալէպի սահմանէն մինչեւ Հիճազ միայն մէկ իշխան ու մէկ հրամանատար ունէր. ինչ որ կուզէր ու կամենար, ան կրնար ընել։ Մահուան եւ կեանքի վճիռներ կախում ունէին անոր արձակած պզտիկ մէկ հրամանէն։

Այս մեծ հրամանատարը այնքան վախ եւ սարսափ պատճառած էր, որ բոլորը, Սուրիացի Թէ Պաղեստինցի, կուզէին համբուրել անոր փէշերը եւ կատարեն անոր հրամանները։ Կին Թէ երիկ մարդ շնորհակալութեամբ եւ հպարտութեամբ կուզէին գոհացում տալ այս նշանաւոր հրամանատարի փափաքներուն։ Ցաղթական էր եւ երջանիկ ան, որ կրնար համբուրել փաշայի ոտքերն ու փէշերը. բարեբախտ էր ան որ կրնար բռնել անոր «ձաքուր» ձեռքերը։ Մանաւանդ իգական սեռի մէջ մասնաւոր շարժում մը եւ ճիգ մը արԹնցած էր վեհամապատիւ փաշան ճանչնալու եւ անոր հետ տեսակցելու համար. եւ այդ շարժումը ամենէն աւելի տարածուած էր բարձր ընտանիքներու յարկերուն մէջ...։

Ամէն օր եւ ամէն տեղ երեկոյԹներ եւ խնջոյքներ. Հալէպ, Դամասկոս, Պէյրութ եւ Երուսաղէմ, առանց խտրութեան ամէն երեկոյ ի պատիւ փաշայի հրաւէրներ եւ ուրախութիւններ։ Ո՞վ չէր ուզեր սեղանակից ըլլալ Աստուծոյ չափ իշխանութիւն ունեցող մարդու մը հետ, որուն շրԹունքներէն արտասանուած զոյգ մը բառ, բաւական էր կախաղանի վրայ ճօճել տալ ամենազդեցիկ եւ ամենահարուստ մարդը։

Լէյլան ինչո՞ւ զրկուեր այդ պատիւէն եւ չի ճանչնար Ճէմալ փաշան։ Մեծ ընտանիքի մը կը պատկանէր, բաւական հարուստ էր եւ պէտք եղածէն չափ գեղեցիկ ու վայելուչ. դրամը համար մեծ հրամանատարի սիրոյը։ Մանաւանդ որ վալին ու ամենամեծ հրամանատարները ծանօթ են իրեն եւ միշտ իր մօտ. հետեւաբար ներելի չի պիտի ըլլար իրեն համար եթէ մեծ փաշան չի ճանչնար եւ զայն չի հիւրասիրեր։

Ցաղթեցաւ Լէյլա եւ Ճէմալ փաշան բերաւ իր տունը։ Մետաքս եւ բաց հագուստներ հագած, Լէյլան ԹիԹեռնիկի մը պէս կը դառնար Ճէմալ փաշայի շուրջ, որուն աչքերը լեցուն էին կիրքով եւ անպարկեշտութեամբ։ Լէյլան հազար նազանք եւ հազար շարժումներ կրնէր փաշան հրապուրելու համար։ Առաջին օրն իսկ արդէն ան փաշայի ուշադրութեան արժանացած էր։ Սեղանի շուրջ, քանի մը գաւաթ կոնծելէ վերջ փաշան ըսաւ։

— Շատ շնորհակալ եղայ Ձեզ այցելելուս համար, մատամ.

— Ես ալ հպարտ եմ Ձեր այցելութեան արժանանալուս համար եւ՝ տեօվլէԹլու փաշա.

Ճէմալ փաշան ֆրանսերէն կը խօսէր։ Եռնեց մատամին ձեռքերը եւ սեղմեց իր ձեռքերուն մէջ զանոնք բռնելով.

— Որքա՜ն գեղեցիկ էք տիկին.

Ժպտեցաւ Լէյլա եւ հարցուց փաշային.

— Ինչ կը փափաքի փաշան, պատրաստ ենք հրամցնելու իրեն.

— Ձեր հանգստութիւնը մատամ եւ եթէ կարելի է, յետ այսու շատ մարդ չի հրաւիրէք ինծ հետ Ձեր մօտ, ես կը նախընտրեմ քեզ հետ առանձին մնալ, միայն աղջիկդ Սուատը կը գտնուի մեր հետ....

— Շատ լաւ փաշա, աղջիկս շատ կը յարգէ Ձեզ եւ Ձեզ հետ միասին գտնուելէն ուրախութիւն պիտի ըզգայ։

Փաշայի աչքերէն կրքի կայծեր կը ցայտէին եւ ուրախութենէն գաւաթները ջուրի պէս կը պարպէր։ Լէյլային ձեռքերը իր ձեռքերուն մէջ եւ շրթունքները անոր այտերուն կից, Ճէմալ կըսէր.

— Եա՛ Լէյլա, որքա՜ն գեղեցիկ ես դուն. աղջիկդ ալ քեզի պէս շատ սիրուն է.

Լէյլա կը պահէր ինքզինքը եւ դեռ բոլորովին մաքուր եւ անմեղ ցոյց տալու համար ամէն փորձ կընէր։ Շատ աժէկոտ ըլլալը կը ջանար ցոյց տալ, երբ փաշան համբուրել կը փորձէր զինք։ Փաշան խաբուեցաւ անոր այդ ընԹացքէն եւ հաստատեց որ ան մաքուր եւ անփորձ կին մըն է եւ աւելի սաստիկ սիրել սկսաւ.

— Ներողամիտ եղիր մատամ, չի կրցայ հանդուրժել քու գեղեցկութեանդ եւ հրապոյրներուդ ըսաւ փաշան.

Լէյլան շատ ուրախացաւ փաշայի այս համակրական խօսքերէն եւ քիչ մը աւելի նազանքով պատասխանեց։

— Եա՛ մէվլանէ, գիտէք ձեր հանգիստին ու երջանկութեան համար կեանքս ալ զոհելու պատրաստ եմ, բայց, ներեցէք տեօվլէԹլու, որ ամուսնոյս մահէն ի վեր բոլորովին առանձնացած եւ ճգնաւորական կեանք մը ունիմ. աղջիկս դպրոց դրկած եմ ուսում առնելու համար.

— Բայց դուք դեռ շատ երիտասարդ էք մատամ եւ շատ գեղեցիկ, կրկնեց փաշան.

Լէյլան անսահմանօրէն ուրախ էր եւ այլեւս Ճէմալ փաշան ազատ Թողած էր իրմով խաղալու։

Կէս գիշերէն վերջ, սեղանակից սպաները մեկնեցան, Սուատ իր սենեակը քաշուեցաւ, իսկ Լէյլան ու Ճէմալ փաշան լուսցուցին գիշերը։

6 (Շար.)

ՄՕՏ ՕՐԷՆ ՄՕՏ ՕՐԷՆ

Յառաջիկայ Յունուարի սկիզբը՝ Փարիզի մէջ լոյս պիտի տեսնէ բժշկական առողջապահական եւ գիտական ամսագրին՝.

«ԱՌՈՂՋ ԿԵԱՆՔ»Ի

Առաջին Թիւը, գիտական եւ առողջապահական նոր բաժիններով եւ 32 էջնոց ծաւալով խըմբագրութեամբ՝ տոքթ. Միհրան Կ. Քէչիչեանի.

«Առողջ Կեանք»ի առաջին Թիւը ձրիօրէն պիտի ղրկուի բոլոր անոնց, որոնք մինչեւ դեկտեմբերի վերջը իրենց հասցէն կուղարկեն հրատարակչին՝ հետեւեալ հասցէով

Dr Mihran G. Kechichian
6, Rue Victor-Cousin
(Paris. 1e)

ԾԱՆՕԹ.— Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ գործունեայ գործակալներ կուզուին, փափաքողները Թող հաճին դիմել հրատարակչին։ (Նոյն)

ԴԵՐԱՍԱՆ ԶԱՓՐԱՍՏ

Ս. ՇԱՀ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՔԵՄԱՆՉԻՍՏ ՌՈՒԲԷՆ

— Հօկի դրամով գնել քանի մը հազար ինքնաշարժեր և զրկել Հայաստանի կառավարութեան, Թաչող անկախութեան խաւէն հանելու համար։

— Դերասաններու դրամով շինել տալ 50 սամբանով սանդուխ մը և տալ Գեղարուեստական միութեան, դերասաններու խաչած գեղարուեստը խաչէն վար առնելու համար... պարահանդէսի առթիւ։

— Քրտօ-Հայկական հանրապետութիւն մը հիմնել, «Արեւ» թերթի պրոպականտայը և «Ցուսաբեր»ը ...նել պաշտօնական օրկանը այդ հանրապետութեան, ժամուլի լայն բաժինով մը։

— Կաթողիկոսի կոնգակով մը Զաւ. Ութ. Միութեան ժառանգորդ նշանակել անխախտս սերունդը առանց որբ ժակլերին և ազգ. հանդէսներէն վտարուած «Մեր Հայրենիք» երգը յանձնել անոր խնամքին։

— Համազգային Ընկերութեան անունը ջնջել և կարդալ ազգային համ ու այդ համը մշակելու համար իր տրամադրութեան տակ դնել 10000 կանգուն հող։

— 15 Թոնոյ երկաթ գնել եւ յանձնել Հայ Ճեմարանին, սեփական ժամուլ և գիր ձուլելու համար։

— Ազգ. Վարչութենէն 100 տակառ քարիւղ առնել և տալ Օգնութեան Խաչին, Գաղթակայաններու չուրջը ցանելու համար, նաև 100 քիլօ քինին։

— Օգնութեան Խաչի դրամով վարձել համալ մը և անոր յանձնել կէս օխա լեզու, «Ազդակ»ի խմբագրատան սանդուխները մաքրելու և վերջն այ մաքառումէն օրաթերթ «Ազդակ»ի ազատած թուղթերը կրելու համար։

— Հարիւր հազար ոսկի դրամագլուխով, ապահովագրական ընկերութիւն մը կազմել, մեր հոգևորականները գործակալական փորձութիւններուն դէմ ապահովագրելու համար։

— Ամէն թեմ Հալէպի պէս Գաւառական Ժողովով մը օժտելու համար Վեհափառ Կաթողիկոսին յանձնել սասնաւոր քամոց (սիւզկէչ) մը որպէս զի իւր թեմերը քամոցէն անցնէ, քամոցին մէջ մնացած մասը կը նշանակէ Գաւառականի ցրկեանքս անդամ և ժողովուրդը կազատէ ընտրութեանց դալմաղալէն և տաղտուկէն։

— Դորտի ընկերութենէն խնդրել որ 4000 Ս. Գիրք դնէ Գաղթականական Մարմնոյն տրամադրութեան տակ, որպէս մարդոց ձեռամբ բաժնելու համար նորեկ գաղթականներուն, որոնք միայն հոգեւոր մխիթարութեան կարօտ ունին։

— Տնտեսականի դրամով գնել 15 մէթր երկար, 5 մէթր լայն բեռնատար (քամիոն) օթօ մը և յանձնել Տեղաւորման Ցանձնախումբին, քէմփերէն դուրս ձգուած հայերը հիւսիւսային Սուրիոյ նոր հաստատուած «օճախ»ներուն չուրջ փոխադրելու և տաքցունելու համար։

— Գեղարուեստական միութեան հասոյթներով Օթել Լիւքսի տանիքը շինել տալ սրահ մը և բեմ մը, մեր արուեստագէտները ջղայնելու համար սրահ սովէն։

— Լաւ լուսանկարիչ մը լուսանկարել տալ Հայրկ. Միութեանց պարապ քսակները և զրկել Ամերիկայի նախագահին, այդ վիճակին պատճառ ցոյց տալով Ամերիկայի քրիզը, և փոխարէն հատուցում պահանջել։

— Գերմանական պանքաներէն Իթթիհատականներու գրաւած հայերու 5 միլիոն ոսկին ամբողջապէս ետ պահանջել, մերժումի պարագային ծովային և ցամաքային զինուորական ցոյց մը կատարել տալ Լեզկիանի Միութեան։

Մ. ԹՈՒՐԻԿԵԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԿՈՒ ՀԱՐԻՒՐ ՈՍԿԻ ՊԷՅՐՈՒԹԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՆՈՒԷՐԸ

Ամերիկայէն Գարակէօզեան եղբայրներ երկու հարիւր ոսկի տրամադրած են Բարեգործականի Կեդր. Վարչութեան, գործածուելու համար Պէյրութի եւ իր շրջակայքի հայ դաղթականներու կարիքներուն։

Սոյն գումարը, որ փոխանցուած է Բարեգործականի տեղւոյն Մ. ճիւղին, բաժնուած է հետեւեալ կերպով.

75 ոսկի յանձնուած է երեք յարանուանութեանց պետերուն, (10 Հայ Կաթոլիկ, 15 Հայ Բողոքական եւ 50 Լուսաւորչական) Ծնունդի առթիւ բաժնուելու համար աղքատներուն։ 80 ոսկի յատկացուած է չքաւոր հիւանդներուն, յառաջիկայ չորս ամսուան ընթացքին։ 25 ոսկի ազգային վարժարաններու աղքատ ուսանողներուն նպաստներուն եւ հազն ոսկի ալ հայ թոքախտաւորներուն յատկացուած է։

Երանի՜ թէ մեր հարուստները Գարակէօզեան եղբայրներէն օրինակ առնէին։

«ԼԻԲԱՆԱՆ»Ի ՆՈՐ ԿԱԶՄԸ

Կ'իմանանք որ, Ժոզեֆ Սեմմեանի պատասխանատու տնօրէնութեամբ Պէյրութի մէջ լոյս տեսնող «Լիբանան» թերթը, մօտ օրէն պիտի սկսի հրատարակուիլ նոր խմբագրական կազմով մը՝ Գ.Գ. Վահան Մանուէլեան, Արշակ Ցովհաննէսեան եւ Վալադ Վալադեան։ Խմբագրապետ Գ. Վալադեան, տնօրէն Գ. Ա. Ցովհաննէսեան եւ քաղաքական խմբագիր Գ. Վ. Մանուէլեան։ Մեզի կը հաղորդեն նաեւ որ «Լիբանան»ը երկօրեայ՝ եւ վեց էջ ծաւալով պիտի հրատարակուի։

Մաղթելի է որ այս կազմը զոնէ երկար կեանք մը ունենար եւ վեց էջ ծաւալ ունեցող «Լիբանան»ը ստական ըլլար։

ՍԻՐԱՑԻ ՍԸՄՍԱՐՆԵՐԸ
ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐՈՒ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Տեղւոյս փաստաբանական կաճառը, նկատի ունենալով որ վերջերս Արդարութեան սէրային մէջ «սըմսար»ներ կը վխտան եւ որոնք մինչեւ իրիկուն խաբեբայութեամբ կ'զբաղին, որոշած են դատարան դիմել եւ օրէնքի յանձնել այն տեսակ բոլոր խաչագողները, որոնք կը շահագործեն փաստաբաններու անունները եւ ժողովուրդը կը շորթեն։

Մէթր Ժան Ժայլս կաճառի կողմէ պաշտօն ստանձնած է օրինական հետապնդում կատարելու համար անոնց դէմ։

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

Մի՛ հաւատաք բնաւ, հինն է որ կը շարունակուի։

Տարիները աւելցուք կերակուրներու կը նմանին՝ որոնց վրայ խոհարարներ մէկմէկ նոր թացան կ'անցնեն եւ իբրեւ թարմ ուտելիք մը կը հրամցնեն ապուշ յաճախորդներու։

Կաղանդը թացան մըն է պարզապէս։ Նոր տարին ուրիշ՝ բան չըրնանէր այլ եթէ տարի մը աւելի եւ ակռայ մը պակաս։ Նուազում սեւ մազերու եւ յաւելում ճերմակներու։

Նոր տարին ապառիկ ծինուած նոր հագուստներու կը նմանի. ուրախութեամբ կը հագնինք վրանիս եւ տարի մը՝ դերձակին բերնին հոտ մեզի կ'ըրնենք։

Ուրեմն՝ Շնորհաւոր նոր տարի։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՇԱՀ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ամսոյս 27ին, շաբաթ երեկոյեան Հայ Աւետարանական եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ յայտնի երգիչ Շահմուրատեանի երգահանդէսը։

Իր փրոկրամը աղւոր փունջ մըն էր հայկական եւ եւրոպական երգերէ կազմուած։

Ցաջորդաբար ան երգեց Giordani «Caro Mio ben», Եգմալեանի «Հայր Մեր»ը Lalo «Serenade»ը, «Haendel» «Largo»ն «Tosca»էն, Կոմիտաս վարդապետէն ու Կանաչեանէն երգեր։

Ինչպէս միշտ այս անգամ եւս ան խանդավառ ծափեր խլեց երկսեռ խուռն հասարակութենէն, որ փութացեր էր լսելու իր անզուգական երգիչը, որ երկար տարիներէ ի վեր կը ցիրէ հայ բեմին, ու նուաճումներ բրած է ան օտար բեմերուն ալ վրայ։

Անկորնչելի անուն մը շինած է Շահմուրատեանը իրեն եւ իր ժողովուրդին։

«Բարձր Սարեր» «Օրօր» եւ «Հայաստան» իր անմրցելի երգերն են ու կարծես միայն իրմէ պէտք է լսել զանոնք, վասնզի անոնց մէջ ան բոկապէս կ'իջնէ իր ունկնդրողներու սրտին։ Կը՝ մաղթենք որ ան՝ դեռ երկար՝ ապրի ու երկար ատեն երգէ «Հայաստան»ը։

Իր երգահանդէսին փայլը աւելցուցին յայտնի ջութակահար Գ. R. Kouguell թաւ ջութակի վրայ նուագելով, եւ օրիորդ Շ. Գարագաշ, որ այնքան յաջող կերպով տաւղաշնակով Շահմուրատեանի ընկերակցելու իր ծանր պարտականութիւնը։

ՀԱՅ ՃԵՄԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌԸ

Կաղանդի տօնին առթիւ, Հայ Ճեմարանի տնօրէնութիւնը երեկ իրիկուն Կաղանդի ծառ մը սարքած էր եւ թէյասեղան մը ճեմարանի սրահին մէջ իր աշակերտութեան համար։

Ներկայ էին խնամակալ մարմնի անդամներն ու ուսուցիչները։

Շքեղ ծառի մը վրայ կը վառէին կարմիր ու կանաչ մոմեր։ Անոր խորհուրդին դէմ, վարժարանի երկսեռ աշակերտութիւն թէյասեղանի մը շուրջ բոլորուած, այրեցաւ ընտանեկան մտերիմ եւ զուարթ պահ մը։

Զուարթ ու խանդավառ մթնոլորտի մը մէջ աշակերտներ երգեցին ու պարեցին հայկական պարեր հայկական տարազներով։

Ցաջող արտասանութիւններ եղան «Սիամանթօ»էն, Մ. Զարիֆեանէն եւ Իսահակեանէն. տեղի ունեցան նաեւ շատ զուարթ տրամախօսութիւններ՝ Պարոնեանէ...

Թէյասեղանին կը ծառայէին ուսուցիչներ եւ խնամակալ մարմնի անդամներէն, ու աշակերտներէն ոմանք։

Վարժարանի տնօրէնութիւնը երկու խօսքով վերջին պահուն շնորհաւորելով Նոր Տարին յաջողութիւն մաղթեց իր աշակերտութեան եւ բաղդաւոր օրեր։

ՀԱՅԸ ՀԱՅՈՒՆ ՀԵՏ
ԴԱՇՆԱԿՆԱՀԱՐ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ ՄԵՌԱԾ

Երկու հայեր, Ցակոբ Մարտիրոս Մառոնեան եւ Կարապետ Գույումճեան կռիւի բռնուած են. կարճատեւ վիճաբանութենէ մը վերջ։ Կարապետ շուտով մերկացուցած է իր դաշոյնը եւ սկսած հարուածել իր ընկերը։ Քանի մը ուժեղ հարուածներէ վերջ Ցակոբ գետին ինկած է, իսկ Կարապետ փախած։

Ոստիկաններ կը հասնին դէպքին վայրը եւ վիրաւորը կը փոխադրեն հիւանդանոց, սակայն բժշկական գործողութենէ մը վերջ։ Կարապետ կ'աւանդէ իր հոգին։

Տեղական թերթեր, դժբախտաբար կուսակցական գոյն տուած են այս կռուին։

ՍԻՐՈՅ ԵՐԵՍԷՆ ԻՆՔԶԻՆՔԸ ՎԱՐ ԿԸ ՆԵՏԷ

«Անցած կիրակի օր, առտուն կանուխ, ոստիկաններ մարդկային մարմին մը կը նշմարեն ծովեզերքը, Հանր Տավուս ուրարանի մուտքի դրան առջեւ։ Կը մօտենան եւ կը տեսնեն որ ոսկորները ջարդ ու փշուր, մարմնի զանազան մասերը վիրաւորուած, երիտասարդ մըն է ան։

Կը ճանչնան եւ կը հասկնան որ ան Մար Միքր թաղէն Անիս Ճրտրան անուն երիտասարդ մըն է որ կենդանիներու պաշտպան ընկերութեան ֆննիչն է։

Այս երիտասարդը սիրուհի մը ունէր Ֆոլոմինա Հալայիլ անուն որ կը բնակէր Հանր Տավուս արհաւաճի կից շէնքին մէջ։ Շաբաթ օր Անիս անոր մօտ գացած էր եւ միասին նստած օդին սեղանին շուրջ։ Ֆիլոմինա, ճաշի մը զաւաթ խմելէ վերջ սկսած է դրամ պահանջել Անիսէն։ Այս վերջինը սակայն ներուած յայտարարած է թէ՝ դրամ չունի եւ եթէ նորէն ուզէ անձնասպան պիտի ըլլայ։ Աղջիկը սակայն շարունակած իր կասակը լալած է. «կ'ուզես մեռիր, կ'ուզես ապրիր, միայն թէ դրամ բեր»։

Անիս այս խօսքերէն ետք կը վիրաւորուի եւ կ'որոշէ անձնասպան ըլլալ եւ՝ ինքզինքը պատշգամէն վար կը նետէ։

ՁԻԱՐՇԱՒԻ ՋՈՀԵՐԷՆ

Պէյրութցի երիտասարդ մը, անցեալ շաբաթ, Ծնունդի տօնին առթիւ ձիարշաւի խաղին մասնակցած է եւ կորսնցուցած 40 ոսկի։ Կիրակի օր, իր վնասը՝ շահելու յոյսով նորէն կ'երթայ՝ եւ իր մնացած բոլոր դրամները կը պարտեցնէ։

Սակայն յուսահատ, ան կ'որոշէ իր մօտ գտնուող եւ այրած տոմսերու թիւերը կեղծելով դրամ շահիլ։ Թիւ 1 տոմսը, որ իր գնած տոմսերէն մէկն էր, կը յաջողի 3 ընել՝ եւ ներկայացնել վճարման պաշտօնեային, սակայն, աւա՜ղ իր չար՝ բախտէն ան շուտով կը հասկնայ կեղծուած գիրը եւ ոստիկաններուն կը յանձնէ զեղծարարը։

*

Տեղւոյս իսլամ երիտասարդներու միութեան վարչութիւնը ջկայեր հրատարակած է, հրաւիրելով երիտասարդութիւնը որ չմասնակցի ձիարշաւի խաղերուն։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԵՐՈՒ ԹԻՒԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ
100 ՀՈԳԻԻ ՄԷԿ ՕԹՕ

Համաձայն քաղաքապետութեան պաշտօնական տեղեկութիւններուն, մինչեւ անցած ուրբաթ օր, Լիբանանի մէջ արձանագրուած ինքնաշարժներու թիւն է 8002։

Կարգ մը տնտեսագէտներու կողմէ պատրաստուած ցանկեր հասկցուած է որ ամբողջ Պաղեստինի մէջ այսօր կը գտնուի 2830 ինքնաշարժ, 1928ին այդ թիւր 820էն աւելի չէ եղած։

Այս հաշւէն դուրս կուգայ որ Պաղեստինի մէջ իւրաքանչիւր 350 հոգիի մէկ ինքնաշարժ կ'իյնայ, մինչդեռ Լիբանանի մէջ 100 հոգիի մէկ հատ։

Սուրիոյ մէջ այս համեմատութիւնը շատ ետ կը մնայ, Հոն 850 հոգիի հազիւ մէկ ինքնաշարժ կը հասնուի։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իսկանտէրի Սարգիս Աղաբեկեանի մահուան լուրը իմանալով, ցաւակցական հեռագրի փոխարէն կը նուիրեն Համազգային Ընկերութեան՝ Տէր եւ Տիկին Գասպար Իփէկեան—հինգ սուրիական ոսկի, Վահան Փափազեան—մէկ, Սուրէն Բաբախեան—մէկ, Նիկոլ Աղբալեան—մէկ, Վ. Վալադեան—մէկ, Սամուէլ Սառաֆեան—մէկ, Մովսէս Տէր-Գալուստեան—մէկ եւ Լեւոն Շանթ—մէկ։

*

Տէր Մելքոնեան եղբարք Կաղանդի և Ս. Ծնունդի առթիւ կը նուիրեն երկու սուր. ոսկի Անթիլիասի ընծայարանին, մէկ սուր. ոսկի Էշրաֆիէի նորաշէն եկեղեցիին և մէկ սուր. ոսկի ալ Բըմէյլ թաղի նորաշէն եկեղեցիին։

Փոխան ընկալագրի տուանայ խմբագրութեանս։

Գ. ՏԻՐԱՆ ԱՃԷՄԵԱՆԻ ԿԱՂԱՆԴՉԷՔԸ

Ծանօթ արուեստագէտ Գ. Տիրան Աճէմեանի որուն դերասանական ու ծաղրանկարչական շնորհքին մասին յաճախ խօսեր ենք այս էջերուն մէջ, ներկայ թիւով հրատարակուած գեղեցիկ ծաղրանկարները, Նոր Տարւոյ առթիւ, նուիրած է ԱԶԴԱԿԻ։

ՓՈԽԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ

Նոր տարւոյ եւ Ս. Ծնունդի առթիւ փոխան այցելութեան Ս. Նշան ազգ. վարժարանին դրկուած են նուէրները, հետեւեալ յարգելի ազգայիններէ, (այցելութիւններ պիտի ընդունին)։

Տեարք		
Ապրօ Ապրոեան	ս. ղհկ.	200
« « Մ.Խաչի համար	«	100
Ծղնաւորեան եղբարք	«	200
Ցակոբ Գալփաքեան	«	100
Անդրանիկ Հազարապետեան	«	100
Սրամեան եղբարք	«	100
Իսքէնտէր Քեօրօղլուեան	«	200
Այէքսան Գրլպաշեան	«	109
Թօփաքեան եղբարք	«	100
Վարդան Գալֆաեան	«	100
Տիք. Ց. Թօփճեան	«	100
Նշանիկ Զէյվէեան	«	100
Միսակ Վ.Եհունի	«	100
Երուանդ Խանամիրեան	«	100
Կարապետ Քացախեան	«	100
Ցակոբ Տ. Սելֆոնեան	«	200
Տիգրան Մավիսագալեան	«	150
Արմենակ Զէրֆէզեան	«	200
Ցակոբ Ալյաննեան	«	200
Ս. Նշան եկեղեցի		100
Երուանդ Վ.Բէպայեան		100

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ պիտի ընդունի լեռ այսու դրկուելիք նուէրները եւս։

(Կնիք) ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

ՎՐԻՊԱԿ

Գրաշարական անուշադրութեան մը հետեւանքով, մեր նախորդ թիւի 3րդ. էջի «Համազգային Ընկերութեան Հանդիպում»ը վերնագրով տեղեկութեան մէջ, աւելցուած են հետեւեալ տողերը.

Տանօթ.— Տոմսերու համար դիմել՝ Պապ Իտրիս Սառաֆեան եղբարց, Մամբրէ Հիսարեանին եւ Ուզունեան գրատուն։

Այս աւելցուած տողերը նախորդ թիւին մէջ հրատարակուած յայտարարութեան մը մասն են, որոնք սխալմամբ միացուած են այդ տեղեկութեան։

Այս ակամայ սխալին համար ներողութիւն կը խնդրենք։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ձուննի հաննոյ հայրկ. միութեան անդամներուն մեծամասնութեան գրւելովը, ներկաները որոշած են Միութիւնը լուծեալ համարել եւ իրենց սնտուկին պատրաստ -35- սր. թղթոսկին փոխանցած Մամըլէքէնի հիւանդանոցին։

Մամըլէքէնի խնամակալութիւն

Համազգային Ընկերութեան
ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Համազգային ընկերութեան Պէյրութի մասնախումբը կազմակերպած է տօնական հանդիպում մը Ծննդեան օրը Ցունուար 6ին, առաւօտեան ժամը [illegible] մինչեւ մէկ, Հայ Ճեմարանի սրահին մէջ, Թանթարի փողոց թիւ 30։

Այդ ընդունելութեան մասնակցողները նուիրատուութիւն մը բերելով Համազգային Ընկերութեան՝ ինքզինքնին ազատ կը համարեն Ծննդեան տօներու առթիւ մասնաւոր այցելութիւններ ընելու պարտաւորութենէ։

Այդ նպատակով նախորդ ցանկէն զատ եղած են նաեւ հետեւեալ նոր նուիրատուութիւնները. Ապահեան եղբայրներ—երկու սիւր. ոսկի, Գօզոս Սառաֆեան—մէկ, Տէր եւ Տիկ. Խոսրով Թիւքիւննեան—մէկ ու կէս, Հրաչեայ Փափազեան—մէկ, Եդուարդ Տիլանեան—մէկ, Արշակ Գալուստեան—մէկ, Լեւոն Գասպարեան—մէկ, Արշակ Ցովհաննէսեան—մէկ, Լեւոն Շանթ—մէկ, Մարկոս Փափազեան—մէկ, Ց. Գ.—մէկ եւ Քեմանչիս Ռուբէն—մէկ։

—o—o—

Հանդիպումի օրը Հայ Ճեմարանի շէնքին մէջ ցուցադրուած պիտի ըլլան ճեմարանի աշակերտուհիներուն ձեռագործները։

Համազգային Ընկերութեան
ՏՕՆԱԾԱՌԸ

Համազգային Ընկերութեան Պէյրութի մասնախումբը կազմակերպած է նաեւ մինչեւ տասը տարեկան փոքրիկներու համար Նոր-Տարուան հանդիպում մը տօնածառին շուրջը։

Մանուկներու այս հանդիպումը տեղի կ'ունենայ Ցունուար 4ին, Կիրակի օր, կէսօրէ ետք ժամը չորսուկէսին Հայ Ճեմարանի վերին սրահին մէջ։

Մուտքը յիսուն դահեկան է փոքրիկներուն համար, իւրաքանչիւր փոքրիկին կրնայ ընկերանալ հասակաւոր մը առանց որեւէ վճարի։

Իրենց փոքրիկին համար նախօրօք տոմս մը ապահովել ցանկացողները պէտք է դիմեն կա՛մ Հայ Ճեմարան կա՛մ Սառաֆեան եղբայրներուն խանութը Պապ-Իտրիս։

ՏՔԹ. Ց. ԹՕՓՃԵԱՆ

ՆԵՐԱԾՈՒՄ, ԱՐՏԱԾՈՒՄ, ԱՌԵՒՏՈՒՐ

ՊԷՅՐՈՒԹ, ՖՕՇ ՓՈՂՈՑ, ՀԱՍԱՆ ՂԱՏԻՒ ՇԷՆՔԸ

ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԵՐ ԲԱՐԻԶԵԱՆ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ

ՊԱՊ-ԻՏՐԻՍ ՏԻԱՐ Ց. ՊԷՉՃԵԱՆԻ ՁԵՌԱԳՈՐԾԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

ՆԱՆ.— Կը գտնէք ամէն տեսակի մուշտակեղէնի վերաբերեալ հում մորթեր (սամսար, աղուես, շնագայլ եւլն.) ամենանպաստաւոր գիներով եւ կը ծախենք մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ ամէն տեսակի պատրաստի մուշտակեղէն ամենաաժան գիներով։

= 128 =

չուրջիններէն օգնութիւն փնտռելու մէջ...

— Ո՛չ, այդպէս չէ։ Երբ մէկը հպարտ է, կը լռէ... ժողովուրդին մէջ կը մնայ, իրեններուն հետ կ'ապրի, բայց կարծես թէ՝ ամայի անապատի մը մէջ կը գտնուի կը խորհի՛, կը տառապի ու կը լռէ։ Զինք մոլորուածի մը տեղ կը դնեն գաղձա՛ւ կը լռէ։ Ձեր սիրած բանաստեղծներէն մէկը ըսած է, «Միայն լռութիւնը մեծ է»․

— Բայց ձեր ակնարկած բանաստեղծը՝ Վինիին հատուացեալ մըն էր ու լռութիւնը ապաշխարումի կը նմանցնէր։

— Հաւանական է...

Փոթորիկը հեռացած ու անձրեւը դադրած էր։ Ռէժիս ոտքի ելաւ, վարանելու երեւոյթ մը ունեցաւ ու վերջապէս ըսաւ.

— Վերջին ատեններս, մէկ անգամ միայն քիչ մը անկեղծութեան դէմ գտնուիլ կարծեցի, բայց, սխալած էի... կը կարծեմ որ այդ անկեղծութիւն կոչուածը երբեք գոյութիւն չունի։

— Ձեր բժիշկին ձեզի ցոյց տուած զօրավիգն մէ՞ջն ալ գոյութիւն չունի։

— Ե՛հ, այո՛, մի միայն անոր մէջ... և տարիկա իմ կեանքիս անապատին միակ ովասիսն է։ Ա՛հ, ... ապաքինա՞ծ կը կարծէք։ Զաւեշտ մըն է որ կը խաղամ, որովհետեւ սկսած էին չորս կողմէ կարեկցութիւններ բարձրանալ, իսկ ես ուրիշներու գութէն կը սարսափիմ։

— Քիչ առաջ անկեղծութեան մասին կը խօսէիք. Թոյլ կուտա՞ք որ ես ալ իմ անկեղծութիւնս ձեզի իսպառ դնեմ։

— Բէ՛հ...

— Ուրեմն կը տեսնեմ որ, աւելի արժանապատուութեան վիրաւորումէն կը տառապի...

32

= 125 =

Անգամ մը միայն նէ Ռէժիսին ըսած էր այդ մարդէն զգացած վախի զգացումը, բայց ներկայիս, անիկա իրմէ հեռու կը խուսափէր որպէսզի անգամ մըն ալ կրկնէր իրեն այդ վախը և անոր պաշտպանութիւնը խնդրէր։

Առտու մը, երբ նէ Ժաքին հետ եկեղեցիէն կը դառնար, փոթորիկ մը պայթեցաւ որուն տեղատարափ անձրեւ մը յաջորդեց։ Անոնք չապաւով մօտակայ հիւղակի մը տակ ապաստանեցան. որբ գիւղեր առեն անասուններու իբր ապաստան կը ծառայէր։ Զարմանքով տեսան որ արդէն ուրիշ մէկն ալ կը գտնուէր հոն, Ռէժիսն էր որ փայտի կոճղերուն վրայ նստած ու գլուխը ձեռքերուն մէջ առած՝ բոլորովին անտարբեր կը թուէր բնութեան տարրերուն իրարանցումին։ Իր ձին քիչ մը անդին կապած էր. Վազողներուն ոտնաձայնին վրայ յանիկա իր գլուխը վեր առաւ.

— Ո՛հ, դո՛ւն ես Ռէ՞ժիս, դո՛ւն ալ թրջուած ես, ես, շատ չթրջուեցայ, Միս Մօտ՝ զիս իր վերարկուին տակ պաշտպանեց։

Ռէժիս ոտքի ելաւ։

— Ձեզի աւելի հանգստաւէտ տեղ մը տալ կը փափաքէի, ըսաւ ան, սակայն իմ անկիւնս ձեզի տրամադրելէն զատ ուրիշ բան մը չեմ կրնար ընել։

— Շնորհակալ եմ այդ ալ բաւական է, ըսաւ չընչասպառ Մօտը.

— Ժամանակէ մ'իվեր օդը փոթորիկ մը կը բուպանար. շարունակեց Ռէժիս, սակայն ես կը կարծէի թէ անկէ առաջ տուն կրնամ հասնիլ։

— Եթէ չվախնայի որ դղեակի մէջ մտահոգութիւն յառաջ կուգայ, ըսաւ Մօտ, մինչեւ փոթորիկին անցնիլը հիւղակին մէջ պիտի սպասէի։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՅՔԱՐԸ ԼԻԹՈՒԱՆԻՈՅ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՄԻՋԵՒ

Քաւնոյ.— Քաղաքական շրջանակները կը սպասեն որ պապական Նուիրակ Մօնս. Պարթոլոնի ետ կանչուի, նկատելով որ Վատիկանի և Լիթուանիոյ կառավարութեան միջև վէճը իր բարձրագոյն կէտին հասած է։

Ընդհանուր կերպով կը կարծուի սակայն թէ Լիթուանի ազգայնական կառավարութիւնը կը վշտանայ կաթոլիկ եկեղեցիին կողմէ Լիթուանիան և Լեհաստանը հաշտեցնելու նպատակով թափուած ջանքերէն համար։

Կասկած չի կայ թէ կաթոլիկ կղերը բացէ բաց կը պայքարի կառավարութեան դէմ և բեմերու բարձունքէն հաւատացեալներ կը յորդորուին պայքարիլ կառավարութեան դէմ, կարելի բոլոր միջոցներով։

Միւս կողմէ, սակայն, կառավարութիւնը մտադիր չէ տեղի տալու Վատիկանի, և կը հաղորդուի թէ իր անկախութիւնը ապացուցանելու համար մտադրութիւն ունի քաղաքային ամուսնութիւնը ընդունելու։

Դէպքերը անելի մը հասած են, այնպէս որ Մօնս. Պարթոլոնի մերժած է խօսիլ կամ բանակցիլ Լիթուանիոյ արտաքին նախարար Պ. Զօնիւսի հետ որ թէև կաթոլիկ է, բայց վերջերս ամուսնացաւ բողոքական կնոջ մը հետ։

ՄԵՆԷՄԵՆԻ ՑԱՐԺՈՒՄԸ ԿԱՐԾՈՒԱԾԷՆ ԱՒԵԼԻ ԿԱՐԵՒՈՐ Է

Պոլիս.— Կառավարութիւնը մասնաւոր կարևորութիւն մը ընծայելով Մէնէմէնի յետաշրջական շարժումին պաշտօն յանձնեց ներքին գործոց նախարարին տեղւոյն վրայ քննութեան մը ձեռնարկել։

ԻԶՄԻՐԻ ԽԱՌՆԱԿՈՒԹԵԱՆՑ ՑՈՒՐՋ

Պոլիս.— Իզմիրի ամենէն շատ բնակուած գիւղաքաղաքին Մէնէմէնի մէջ տեղի ունեցաւ յետաշրջական շարժում մը, որ կը ձգտի վերահաստատել կրօնական հին րէժիմը։ Կրօնական թափոր մը, որուն առջևէն կը տարուէին մեծ դրօշակներ, որոնց վրայ Ղուրանէն կտորներ արտագրուած էին, ընդհարում մը ունեցաւ ոստիկանութեան հետ որ փորձեց ցրուել թափորը։ Ցուցարարներէն երեքը սպաննուեցան, մինչ չորս դ մըն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Կառավարութեան կողմէն ևս ոստիկանական սպայ մը եւ բազմաթիւ ոստիկաններ մեռան։ Բազմաթիւ անձինք ձերբակալուեցան։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Մոսկուա.— Քոմիւնիստներուն Գերագոյն Խորհուրդին նիստերը, չորս օր տևելէն ետք վերջացան։ Ժողովուրդային Քոմիսէրներու Խորհուրդը հետևեալ կերպով կազմակերպուեցաւ։ Մօլօթօֆ Խորհուրդին նախագահ, Ռուտզուտաք փոխ նախագահ, Լիթվինոֆ Արտաքին գործերու, Վօրոշիլօֆ Պատերազմական, Կրինքօ ելմտական, Ռուչմինովիչ հաղորդակցութեանց, Փօզոֆիլթ երկրագործ., Զիրօն աշխատութեան, Անտրիէֆ հան. օգուտ շինութեանց և Քուպիշօֆ հանրային տնտեսութեան գօմիսէր եղան։ Ինչպէս կը տեսնուի Մ. Ռիքօֆ հրաժարեցուցուած է Գօմիսէրներու խորհուրդին նախագահութենէն։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԱՀԱՓՄՐՁԻՆ ՋՈՀԵՐԸ

Լահօր.— Ոստիկանութեան փոխ. քնիչը, որ վիրաւորուած էր կառավարիչ Սըր Ժօֆրէյ տը Մօնմօրանսիի վրայ եղած յարձակումի ատեն, մեռաւ։ Նոյն ատեն վիրաւորուած Միս Մաք Տէրմօթի վիճակն ևս շատ ծանր է։ Լուր կայ թէ այդ սպանութեանց հեղինակները ուսանող մըն է։ Ան կրցած էր համալսարանի սրահը մտնել առանց արտօնագրի։

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Նուվէլ Տէլհի.— Նոր ռումբ մը ևս պայթեցաւ Տէլհիի կայարանին մէջ, սպաննելով մէկ անձ և վիրաւորելով երկու հոգի։ Երբ բեռնակիր մը սպասման սրահէն բեռ մը կը վերցնէր, մէջէն սիկարէթի տուփ մը ինկաւ, ուժգին պայթիւն մը յառաջ բերելով։ Խեղճ բեռնակիրը անմիջապէս մեռաւ։

Ռանկուն.— Թարավատիի և Ինսէյնի մէջ յուրջ կռիւներ ծագեցան։ Ըմբոստները որոնք անտառներու մէջ պահուըտած էին, շրջակայ գիւղերու վրայ յարձակելով սպանութիւններ ի գործ դրին։ Սպաննուածներու մէջ է նաև Մ. Ֆիլսս Քլարք։

ԵՐՋԱՆԻԿ ԿԱՏՈՒՆ

Նիւ-Եորքի բժշկուհիներէն Մ. Քէն մեռնելով՝ իր ամբողջ հարստութիւնը, մէկ միլիոն ֆրանք և սեփական տունը կտակած է իր կատուին՝ Միթցիի։

Կտակով Տիկ. Կեսցէ կարգուած է իբր կատուի պահապան։

Իր այս պարտականութեան համար Տիկ. Կեսցէ միանուագ պիտի ստանայ 50 00 ֆր. և ամսական՝ 600ական ֆրնք

Կտակին մէջ մանրամասն նշանակուած է թէ՝ Միթցին ինչպէս պէտք է պահել, պտոյտի երբ պէտք է հանել, երբ և ինչպէս պէտք է կերակրել, եայլն։

Երջանիկ Միթցին այժմ 18 տարեկան է։

Ժառանգորդները իրենց իրաւունքին պիտի տիրանան կատուին ... մեռնելէ ետքը։ Սատկել չգրեցինք, իր արժէքը նկատի առնելով։

ՊԵՐՆԱՐ ՇՈՅԻ ՊԱՆԹԷՈՆԸ

Անգլիացի ականաւոր գրագէտը ունի իրեն յատուկ պանթէոն մը, որ մինչև հիմա միայն եօթը անմահ «բնակիչ» ունէր — Արիստոտէլ, Պիթագոր, Կոպեռնիկ, Պաստէօ, Կալիլէ, Քեփլեր և Նեւտոն։

Այժմ Լոնտոնէն կը հաղորդեն թէ գերման հռչակաւոր գիտուն Այնշթայնն ալ մտած է Շոյի պանթէոնին մէջ, ութի բարձրացնելով անմահներուն թիւը։

ՀԱՊԷՇ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԱԲԱՆԸ

Հայլ Սէլասսի Ա. կայսեր շքեղ և պատկերալից թագադրութենէն ետք, հսկայ ցոյց մը տեղի ունեցած է Ատիս Ապապայի մէջ. հարիւր հազար եթովպիացի ռազմիկներու կողմէ. իբր հաւատարմութեան արտայայտութիւն հանդէպ նոր կայսեր, և հրաժեշտի ողջոյն մեկնող օտար ներկայացուցիչներուն։

Բլրակի մը վրայ զետեղուած գահին վրայ կը նստի թագաւորը, և հապէշ ամէն տեսակ ցեղերու պատերազմիկները իրենց միջնադարեան համազգեստով և իրենց արագաշարժ նժոյգներուն վրայ կը սուրան դէպի թագաւորը և երբ գահին առջև կը հասնին՝ գետին կը նետուին արքային ոտքերուն առջև, յայտնելով իրենց հաւատարմութիւնը և պատրաստակամութիւնը պաշտպանելու զայն բոլոր թշնամիներուն դէմ։

ՏՔԹ. Մ. Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ
ՆԱՀՐԻ ՈՍՏԻԿԱՆԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑԸ
Նախկին ներքին բժիշկ ԹԱՂԱՊԵՏ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
Այժմ միայն բժիշկ St. ELIE ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ
Ամեն օր (Կէսօրէ առաջ 10–12
(Կէսօրէ վերջ 1 — 3
ՄՆԹ.— Հինգշաբթի եւ շաբաթ կէսօրէ վերջ աղքատ հիւանդներուն ձրի։

ԾԱԽՈՒԻ ԱՐՍԱ
Պէյրութի լաւագոյն շրջաններէն Մար Մըխայէլ եկեղեցիին շուրջ ծախու է հող մը. ուզողներուն կը ծախուի թէ փոքր և թէ մեծ կտորներով և յարմար պայմաններով։
Փափաքողները պէտք է դիմեն՝
Պ. ՍԱՐԳԻՍ ԱՒԱԳԵԱՆԻՆ

ՏՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ
Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի աչքի, քթի, կոկորդի, ականջի, և գլխու հիւանդութիւններու բաժնին։ Հիւանդ կ'ընդունի կէս օրէ վերջ ժամը 2—6 իր գլինիքին մէջ Rue de Damas, N° 15, ի հարկին հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի թուղթով։ Վկայեալ աղքատները ձրի։

- ՈՍԿԻ ՄԿՐԱՏ -
ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
(AUX CISEAUX DORÉS)
ՀԱՆՐԻ ՃԵՆԱՊԵԱՆ
ԺՈՐԺ ՓԻԿՕ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 63
Ամենաարդիական նորաձևութեանց համաձայն կը պատրաստէ արանց և կանանց ամէն տեսակ հագուստներ, շապիկներ, բիժամաներ, բուալեռի հագուստներ, ռոպ տը շամպրներ եւայլն եւայլն, ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ։
Նորաձևութեան նախանձախնդիր ամէն օրիորդ կամ տիկին, երիտասարդ թէ չափահաս, իրենց նուրբ ճաշակներուն գոհացում պիտի գտնեն այս դերձակատան մէջ։
Ունի ամէն տեսակ կերպասեղէններու նոր մթերք։
Դերձակատունը բաց է գիշեր թէ ցերեկ՝ ամէն ժամին։
Անգամ մը միայն փորձեցէք համոզուելու համար։

- ՏՕՔԹ. Ա. ՊԵՋՃԵԱՆ -
ԲԺԻՇԿ — ՈՒՍՈՒՑԻՉ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ 7—9 Կ. Ա. ԵՒ 1—5 Կ. Վ.
ՃԱՆՊԼԱԹ, ՊԷՅԹ ՎԱԼԻ,
ՖՐԱՆՍ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ԴԻՄԱՑԸ
Շաբաթ օրերը վկայեալ աղքատներուն ձրի։

المطبعة الوطنية
بيروت – النور « وراء محلات اورزدي باك »
صاحبها : خليل منجنه
تطبع الكتب والجرائد والمجلات والاشغال التجارية وكل
ما يراد طبعه بحرف جميلة وطبع متقن واسعار متهاودة
طبعت في المطبعة الوطنية # بيروت « النور »

ԱՅՆՇԹԱՅՆ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ

Բրոֆ. Այնշթայն, ապրող գիտնականներուն մեծագոյնը անցեալ օր հասաւ Նիւ Եորք։

Եղէկ տեղի ունեցաւ մեծ ընդունելութիւն մը ի պատիւ անոր։ Նիւ Եորքի սիթի հոլին մէջ։ Հակառակ Այնշթայնի նախապէս յայտնած փափաքին որ զայն հանգիստ ձգեն, գիտնականը ստիպուած է շարունակ մնալ յուսարձակին տակ։

Այնշթայն որոշած է երկար չի մնալ Ամերիկա, իր զգացած յոգնութիւններուն պատճառաւ։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1930

	Ոսկի դրշ.	Սուրիկ.
Եգիպտակ. Ոսկի	115	632 50
Անգլիակ. »	112	617
Տօլար »	23	126 50
Թրքական »	10 75	59
Պանք Օթոմանի	27	148 50
Իտալական Լիր 100		662
Յունական Տրախմի 100		160
Անգլ. ոսկի	111	615
Ֆրանս. »	87 50	480
Օսման. ,,	100	550
Արծաթ մէճիտ		34
Դրէյֆի Ֆօնս. Ա.	18 50	
,, ,, Բ.	12 00	
,, ,, Գ.	11 75	

Մեսքրեան եղբարք Թէլէֆօն 20—25

ՏՕՔԹ. Ե. ՃԻՑԷՃԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ-ՎԻՐԱԲՈՅԺ
Նախկին Interne'այժմ Chef de Clinique Ամերիկեան հիւանդանոցի վիրաբուժական բաժնի։
Դասատու Ամերիկ. համալսարանի վիրաբուժական դասընթացներու։
Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր կէսօրէ վերջ, ժամը 2—6 իր անձնական գլինիքը, Rue Georges Picot, Սօֆ. Նուխոյի ապարքմանին մէջ։
Վիրաբուժական հիւանդները իր կողմէ կրնան Ամերիկեան հիւանդանոց ընդունիլ։
Առանց խտրութեան ամենաազգի աղքատներու ձրի։

Զապաստուած Պահուն Կուգայ Բախտը
Փորձեցէք ձեր բախտը 1931ի Մուսիին
ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԻՆՊԱՍՏ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻՆ (ՕՐԱՆ)
Մեծ Պարգեւ 100,000 Ֆր.
ՈՒՐԻՇ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐ.— 25 000, 15 000, 5,000ե ԵՒԼՆ. ԵՒԼՆ.
Տոմսին գինն է ս. դ. 12 ու կէս։ Վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 9 Մարտ 1931ին։
25 տոմսէն աւելի ուզողներուն փոստի ծախքը մեր վրայ։
Տոմսերը կը ծախուին Պէյրութ՝ Պօրսայի մէջ մեր գրասենեակը՝ մեր գործակալ պր. Պարթեւ Անանեանի մօտ։
Մ. ԿԱՍԲԱՐ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ. Ներկայացուցիչ՝ Հոգատարեալ երկիրներու
Նուկոյան Արքայական 21րդ վիճակահանութեան առաջին թ... տեղի կ'ունենայ յառաջիկայ Յունուար 3ին։ Տոմսերը հասած են։
ԾՆԹ.— Պէյրութի, ինչպէս եւ Սուրիոյ միւս քաղաքներուն մէջ գործօն եայ գործակալներ կ'ուզուին։ Տեւական եւ շահեցուցիչ գործ։

ԾԽԵՑԷՔ ՄԻ ՄԻԱՅՆ
"ՎԷԶԻՐ," ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ
ՈՐՈՆՔ ՆԱԽԿԻՆ ՌԷԺԻԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԷՆ
ԱՆՀԱՄԵՄԱՏ ԱՒԵԼԻ ԼԱՒ ՀՈՏԱՒԷՏ ԾԽԱԽՈՏԷ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԵՆ
ԾԽԵՑԷՔ նաեւ ՄԱԹՈՍԵԱՆ ՏԱՆ
ՍԱՄՍՈՆ ԵՒ ՍԱՄՍՈՆ ՍԵՐԹ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ
ԵԹԷ ԻՍԿԱՊԷՍ ԿՈՒԶԷՔ ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ
ԾԽԱԽՈՏ ԳՈՐԾԱԾԵԼ

ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ ԿԱՀԱՒՈՐԵԼ ՁԵՐ ՏՈՒՆԵՐԸ
ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԵՒ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԳԵՐՈՎ
ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ ՄԱՆՕՖ ԳՈՐԳԻ ՎԱՐՊԵՏ ԵՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Պ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԱՇՃԵԱՆԻ
ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԸ
ուր պիտի գտնէք պատրաստ և ապսպրանքով ամէն տեսակի և չափի գորգեր, որոնք Եւրոպական և Ամերիկեան հրապարակներու վրայ գնահատուած են։
Նիր Իսք Րիլիքի նախկին Ղազիրի գորգի գործատան բոլոր տեզգեհները փոխադրուած են Պ. Թաշճեանի,
ԵՇՐԷՖԻԷԻ ԳՈՐԳԻ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԸ

ԿԱՐ ԵՒ ՍՈՒԶԱՆԱՅԻ ԳՈՐԾ
ԿԸ ՍՈՐՎԵՑՈՒԻ ՁՐԻ
Վեց տարիէ իվեր հաստատուած Քաղդէական Կրօնական Հիմնարկութեան մէջ, Զօգագ Պլատ Թիւ 21. Ս. Նշան եկեղեցւոյ մօտ.
ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ԱՄՍԱԿԱՆ
Ասեղնագործութեան և կարի հմուտներուն.
L'aiguille Chaldéenne B. P. 526

THE ROYAL MAIL LINE
ՌՕԵԸԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ
ԵՒ
ԻՍԹԸՐՆ ՄԷՏԻԹԷՐՐԱՆԻԸՆ ԷՔՍՊՐԷՍ ԼԱՅՆ ԼԻՄԻԹԷԴ
Կանոնաւոր մեկնումներ Պէյրութէն՝ Լառնաքա, Լիմասոլ, Փորթ—Սայիտ
Աղէքսանդրիա, Փիրէ և Մարսէյլ
ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ—ՄԱՐՍԷՅԼ 8 ՕՐԷՆ ՄԻԱՅՆ

Պէյրութէն մասնաւոր մեկնումներ

Էսքիժէնիա	10000 թոն	6 Հոկտ.ին
Ասպազիա	10000 =	16 =
Էսքիժէնիա	10000 =	27 =
Ասպազիա	10000 =	6 Նոյմ.ին
Էսքիժէնիա	10000 =	17 =
Ասպազիա	10000 =	27 =
Էսքիժէնիա	10000 =	8 Դեկտ.ին
Ասպազիա	10000 =	18 =
Էսքիժէնիա	10000 =	29 =

Շերպուրկէն մասնաւոր մեկնումներ

Ալմանզօրա	27000 թոն	10 Հոկտ.
Տեսիօ	22000 =	11 =
Ալքանթարա	26000 =	24 =
Տեմերարա	22000 =	25 =
Արլանզա	27000 =	6 Նոյմ.
Ասթուրիաս	26000 =	20 =
Տարրօ	22000 =	22 =
Ալմանզօրա	27000 =	4 Դեկտ.

Վերոյիշեալ անգլիական նաւերը օժտուած են Ա. Բ. Գ. կարգի գամիններով, իսկ Դ. րդ կարգին մէջ կը գտնուի մահիճ և մաքուր ու առատ կերակուր։
Սոյն նաւերով, ինչպէս վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն, նոյնպէս Շէրպուրկէն մեկնող աշխարհահռչակ Ռօեալ Մէյլ Լայն ընկ. հսկայ նաւերով ճամբորդներ կ'ընդունինք հարաւային ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։
Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել
Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ
Սուրիոյ և Լիբանանի ինչպէս Արեւելքի Ընդհ. Ներկայացուցիչ
Ավընիւ Ֆօշ—Պէյրութ
Հեռաձայն՝ 9.06
Հեռագիր = ARBED
Նամակատուփ 895 Պէյրութ

= 126 =

— Ռէժիս դառն ժպիտ մը ունեցաւ իր շրթներուն եզերքը։

— Այդ կերպով լաւ ըրած էք ճամբայ ելլելով, ձեր բարեկամները անտեղի մտավախութենէ մը ազատել փորձեր էք։

Նէ պաղութեամբ անտարբերօրէն նայեցաւ.

— Կը կարծէք, որ իմ մասիս կը խօսիմ. եթէ Ճիմաքըլհեմս չըլլար փոյթ չէր ընէր...

Ռէժիս չպատասխանեց.

— Քու ձիդ ալ որոտումէն վախցա՞ւ, հարցուց Ժաք։ Անոր համար անոր վրայէն վար իջար։

— Ոչ, որովհետև շատ քրտնած էր և անձրեւը կրնար վնասել իրեն։

— Եւ յետոյ որոտումը անոր մօտ պայթած միջոցին, շարունակեց տղան, կրնար վախնալ, քեզ կռնակէն վար նետել ու սպաննել։

Ռէժիս նշանակալից շարժում մը ըրաւ.

— Բարի անասուն, որքա՜ն լաւ գործ մը տեսած պիտի ըլլար...

— Ո՜հ պարո՛ն, ըսաւ Մօտ լաւ՛ման չէ ձեր խորհուրդը, ատիկա Աստուած փորձել կը նշանակէ.

— Այդպէ՞ս կը կարծէք։

— Բնականաբար։ Հիմա որ շատ լաւ առողջութիւն մը ունիք, պէտք է միայն շնորհակալ ըլլաք իրեն։

Անիկա չոր կերպով պատասխանեց.

— Դո՞ւք ալ երևոյթներէն կը խաբուիք։ Եւ եթէ օր մը իմ ստացած խարազանի հարուածներուն տակ, կամքիս ուժով կրցայ մարմինս յաղթել, կրնայ կը կարծէ՞ք որ հոգիս ալ ուրախ վիճակ մը ունենայ։

— Այսպէս կը յուսայի։

— Այդ բանին համար պէտք է որ իմ ապրած շրջանակս անկեղծ ըլլար, մինչդեռ կեղծաւորութեամբ,

= 127 =

սուտի ու նենգաւորութեամբ շրջապատուած կը տեսնեմ ինքզինքս։

Նէ պատասխանեց.

— Աշխարհը այդ մոլութեանց համար միայն բաղադրուած է։ Բարեբաղդաբար, կան ուրիշներ ալ որոնք բարութիւն և ազնուութիւն միայն կը ներշնչեն... բայց, քանի որ դուք ալ բանի մը հաւատալ չէք ուզեր...

— Կամքիս մասին հաւատք չունիմ...

— Ինչպէս ձեր մարմինին վրայ կատարեցիք, նոյնպէս պէտք է ձեր հոգիին վրայ ազդեցութիւն բանեցնէք, որպէսզի անիկա կարգ մը բաներով հետաքրքրուի ու իր բնականոն ընթացքը ձեռք առնէ։

— Բայց ի՞նչ կ'արժէ այդ, ինչպէս որ կ'ըսէ Լօթին իր Ազիատէին մէջ.— «ի՞նչ կ'արժէ ամէն ինչ փորձելու, ամէն ինչ հասկնալու և ամէն օր քան սորվելու, համար ա՛յնքան նեղութիւններ տանելու, քանի որ օր մը, արևու տակ կամ շուքի մէջ ու Աստուծմէ զատ ամենուս անծանօթ մէկ վայրկեանին պիտի մեռնինք»։

— Ո՛հ, գոչեց Մօտ գրեթէ զայրոյթով, նորէ՞ն Լօթին։ Արդարև եթէ դուք ալ անոր պէս ձեր ապրելուն մէջ նպատակ փնտռելու ելած էք, ամէն բան ձեզի ձանձրոյթ և արհամարհանք պիտի չպատճառէ՞ր։ Ինչո՞ւ համար ձեզի առաջնորդ կ'ընտրէք զայն, որը ձեր հոգին տառապանքներու մէջ կը մխրճէ։

— Որովհետև անկեղծ է և ինքն ալ կը տառապի... անիկա կը տառապի և կ'արհամարհէ զարմանը և... ես իր հոգին լաւ կը կարդամ։

— Ատ ըսել չէ որ դուք և անիկա ճշմարիտ ճամբու մէջ կը գտնուիք։ Աւելի վեհութիւն և ազնուութիւն մը չկա՞յ ինքզինքը իր մակարդակէն աւելի վեր բարձրացնելու համար ջանալու և եթէ հարկ ըլլայ իր